

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE

terenu położonego w obrębie Górna Grupa i Grupa - I,
gmina Dragacz

autor:
mgr inż. Joanna NOWAK

2017

Spis treści:

I. Podstawa prawna i cel opracowania	3
II. Cel opracowania	5
III. Zakres i metoda opracowania	6
IV. Stan środowiska przyrodniczego obszaru objętego analizą i jego otoczenia	8
V. Prawne formy ochrony środowiska przyrodniczego	26
VI. Diagnoza funkcjonowania środowiska	30
VII. Różnorodność biologiczna- Zagrożenia i bariery	32
VIII. Ocena odporności środowiska na antropopresję	32
IX. Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym różnorodności biologicznej	33
X. Wstępna prognoza dalszych zmian zachodzących w środowisku	33
XI. Ocena przydatności środowiska do realizacji funkcji społeczno-gospodarczych.	34
XII. Ocena zgodności aktualnego użytkowania i zagospodarowania z uwarunkowaniami przyrodniczymi	34
XIII. Powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem	35
XIV. Wnioski	36

I. Podstawa prawna i cel opracowania

Podstawa prawna sporządzania *Podstawowych opracowań ekofizjograficznych* znajduje się w art. 72 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 672, 831, 903, 1250, 1427) oraz w § 2 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1298). Stanowi ona podstawowy materiał wejściowy do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne (zwane dalej „opracowaniem”) sporządza się w postaci opisowej i kartograficznej, w celu dokonania rozpoznania i charakterystyki stanu środowiska przyrodniczego badanego terenu. Rozpoznanie dokonuje się w podziale na poszczególne elementy środowiska z uwzględnieniem wzajemnych powiązań oraz procesów w nim zachodzących. Celem opracowania jest postawienie diagnozy stanu środowiska przyrodniczego, rozpoznanie jego zagrożeń oraz ich identyfikacja. Elementem opracowania jest określenie wstępnej prognozy dalszych zmian, jakie zachodzą w środowisku. Prognoza, o której mowa wyżej, ma polegać na określeniu kierunków oraz możliwej intensywności przekształceń i degradacji środowiska, będących wynikiem dotychczasowego zagospodarowania i użytkowania terenu. Celem opracowania ekofizjograficznego jest również wskazanie na przyrodnicze predyspozycje analizowanego terenu do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, polegające na wskazaniu obszarów, które powinny pełnić funkcje przyrodnicze. Kolejnym elementem składającym się na zakres merytoryczny opracowania, jest określenie możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania terenu. Określenie uwarunkowań ekofizjograficznych dla terenu objętego analizą ma na celu:

- określenie przydatności poszczególnych terenów dla rozwoju funkcji użytkowych, a w szczególności: mieszkaniowej, przemysłowej, wypoczynkowo-rekreacyjnej, rolniczej, leśnej, uzdrowskiej, komunikacyjnej z uwzględnieniem infrastruktury niezbędnej do prawidłowego spełniania tych funkcji,
- wskazanie terenów, których użytkowanie i zagospodarowanie, z uwagi na cechy zasobów środowiskowych i ich rolę w strukturze przyrodniczej obszaru, powinno być podporządkowane potrzebom zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska i zachowania różnorodności biologicznej,
- określenie ograniczeń wynikających z konieczności ochrony zasobów środowiska lub występowania uciążliwości i zagrożeń środowiska oraz wskazanie obszarów, na których ograniczenia te występują.

Zakres merytoryczny niniejszego opracowania ekofizjograficznego wynika z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1298) i obejmuje w szczególności elementy, wskazane w § 6 wyżej wymienionego rozporządzenia.

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone m.in. w oparciu o następujące akty prawne, publikacje fachowe oraz opracowania w formie kartograficznej:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu,
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków,
- ustawa z dnia z dnia 14 grudnia 2012 r. r. o odpadach,
- Szponar A., 2003, Fizjografia urbanistyczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa;
- Kozłowski S., 1994, Atlas środowiska geograficznego Polski, Atlas zasobów, walorów i zagrożeń środowiska geograficznego Polski, Polska Akademia Nauk Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Warszawa;
- Mocek A., Drzymała S., Maszner P., 2006, Geneza, analiza i klasyfikacja gleb, Wydawnictwo Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu, Poznań;
- Nytko K., 2007, Oceny oddziaływania na środowisko, Politechnika Białostocka, Białystok
- Sołowiej D., 1992, Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka, Daniela, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań;
- Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego 2010, Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Toruń 2008;
- Macias A., Bródka S., 2014, Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzenią, PWN, Warszawa
- Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2011 roku, Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bibliotek Monitoringu Środowiska, Bydgoszcz;
- Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2012 roku, Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bibliotek Monitoringu Środowiska, Bydgoszcz;
- Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2013 roku, Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bibliotek Monitoringu Środowiska, Bydgoszcz;
- Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2014 roku, Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Bibliotek Monitoringu Środowiska, Bydgoszcz;
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, pod kierunkiem Prof. dr hab. Andrzeja Gizińskiego, Toruń 2002;

- Praca zbiorowa (red. Bednarek R.), 2012, Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych O/Wielkopolski, Poznań,
- Kistowski M., 2003, Procedura sporządzania opracowań ekofizjograficznych w świetle najnowszych uregulowań prawnych (w:) Ochrona przyrody na obszarach rolnych, Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych, Towarzystwo na Rzecz Ziemi, Kraków – Oświęcim, s. 14-33.
- Program Ochrony Północnego Korytarza Ekologicznego WWF Polska, Warszawa, 2015 r.
- Wyznaczenie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych etap II Mątawa Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział Morski w Gdyni, 2015/2006
- Przeglądowa Mapa geologiczno-inżynierską Polski,
- Mapa Geologiczna Polski utworów powierzchniowych
- Mapa Sozologiczna w skali 1:50 000 Arkusz
- Mapa Geośrodowiskowa Polski Plansza A i B Arkusz
- Mapa Hydrologiczna Polski Arkusz
- Programy graficzne AutoCad LT, QuantumGis 2.14.8
- www.gdos.gov.pl,
- www.pgi.gov.pl,
- www.stat.gov.pl,
- www.wios.bydgoszcz.pl.

teren opracowania – rozumiana, jako powierzchnia terenu ujęta w uchwale w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie Górna Grupa i Grupa - I, gmina Dragacz (Uchwała-Nr-XVII/170/17).

II. Cel opracowania

Zasadniczym celem niniejszego opracowania jest próba delimitacji obszarów objętych ww. uchwałą pod kątem możliwości realizacji we wskazanym terenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Przedmiot i zakres przewidywanych rozwiązań planistycznych nie narusza ustaleń obowiązującego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dragacz. Opracowanie ekofizjograficzne odnosi się do zasobów środowiska przyrodniczego, zarówno w ujęciu możliwości ich wykorzystania jak również ochrony jego walorów. Porusza ono również kwestie istniejących oraz potencjalnych zagrożeń związanych ze zmianą istniejących funkcji. Identyfikacja tych zagadnień pozwoli na optymalizację decyzji przestrzennych zawartych w ustaleniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

III. Zakres i metoda opracowania

Opracowanie obejmuje teren położony w gminie Dragacz w obrębie ewidencyjnym Górna Grupa i Grupa - I, na zachód od drogi krajowej nr 91.

Do sporządzenia niniejszej dokumentacji wykorzystano dostępne materiały archiwalne dotyczące obszaru miasta oraz analizowanego terenu.

Całość prac związanych z wykonaniem przedmiotowego opracowania obejmowała trzy etapy.

Etap pierwszy to zebranie i analiza wspomnianych wcześniej materiałów archiwalnych. Miało to na celu wstępne rozpoznanie istniejących uwarunkowań przyrodniczych oraz zasobów środowiska kulturowego, a także sprecyzowanie zakresu dalszych badań.

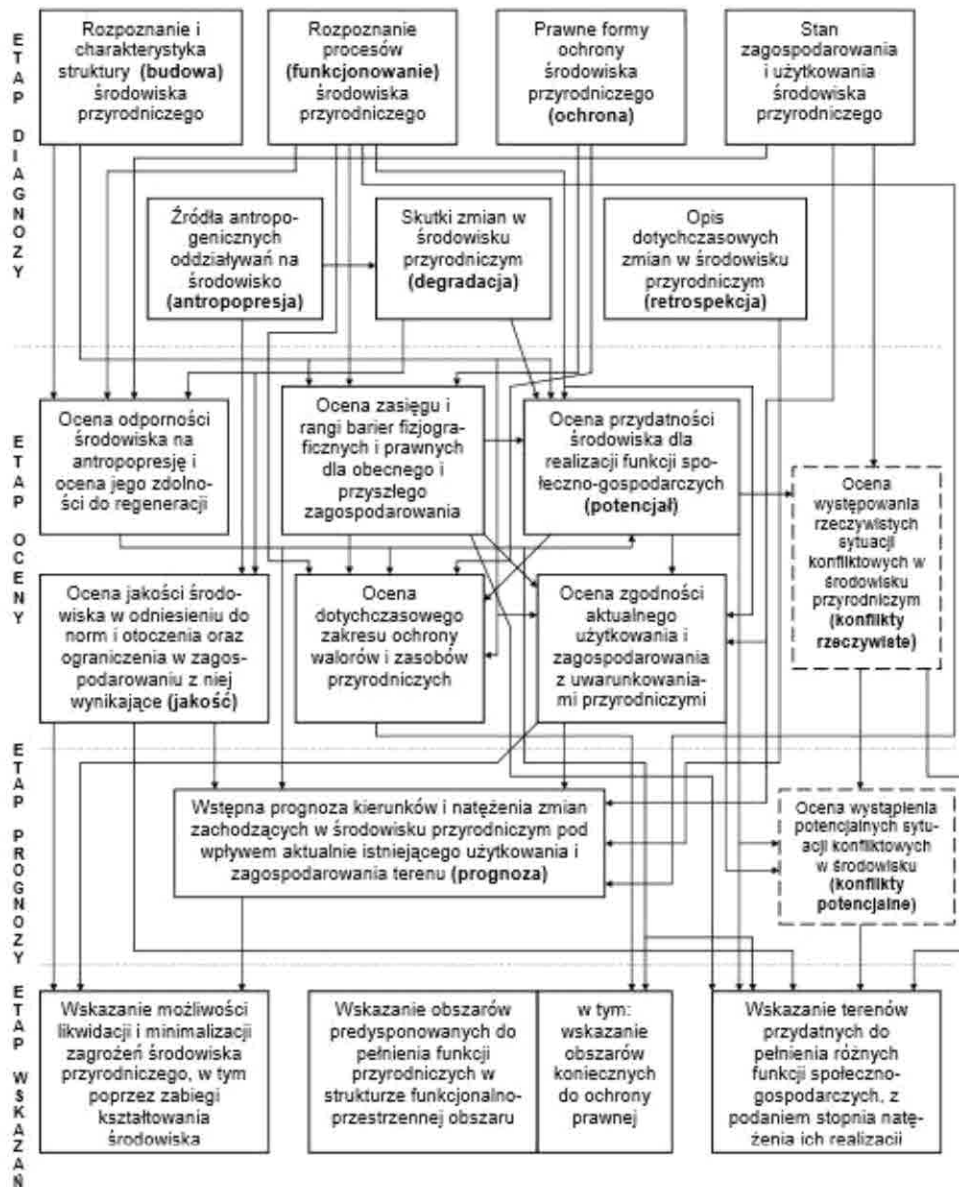
Etap drugi to wizja terenowa. Ich efektem była identyfikacja podstawowych zasobów środowiska przyrodniczego analizowanego terenu, występujących powiązań przyrodniczo-przestrzennych oraz zagrożeń.

Na trzeci etap złożyły się prace analityczne oraz opracowanie dokumentacji obejmującej część graficzną i opisową. W zależności od dokładności informacji o poszczególnych komponentach środowiska w celu zapoznania się z terenem analizą objęto również tereny sąsiadujące z terenem opracowania.

Posłużono się schematem koncepcyjnym sporządzania opracowania ekofizjograficznego zaproponowanym przez Kraińskiego¹.

¹ M. Krasieński, Procedura sporządzania opracowań ekofizjograficznych w świetle najnowszych uregulowań prawnych

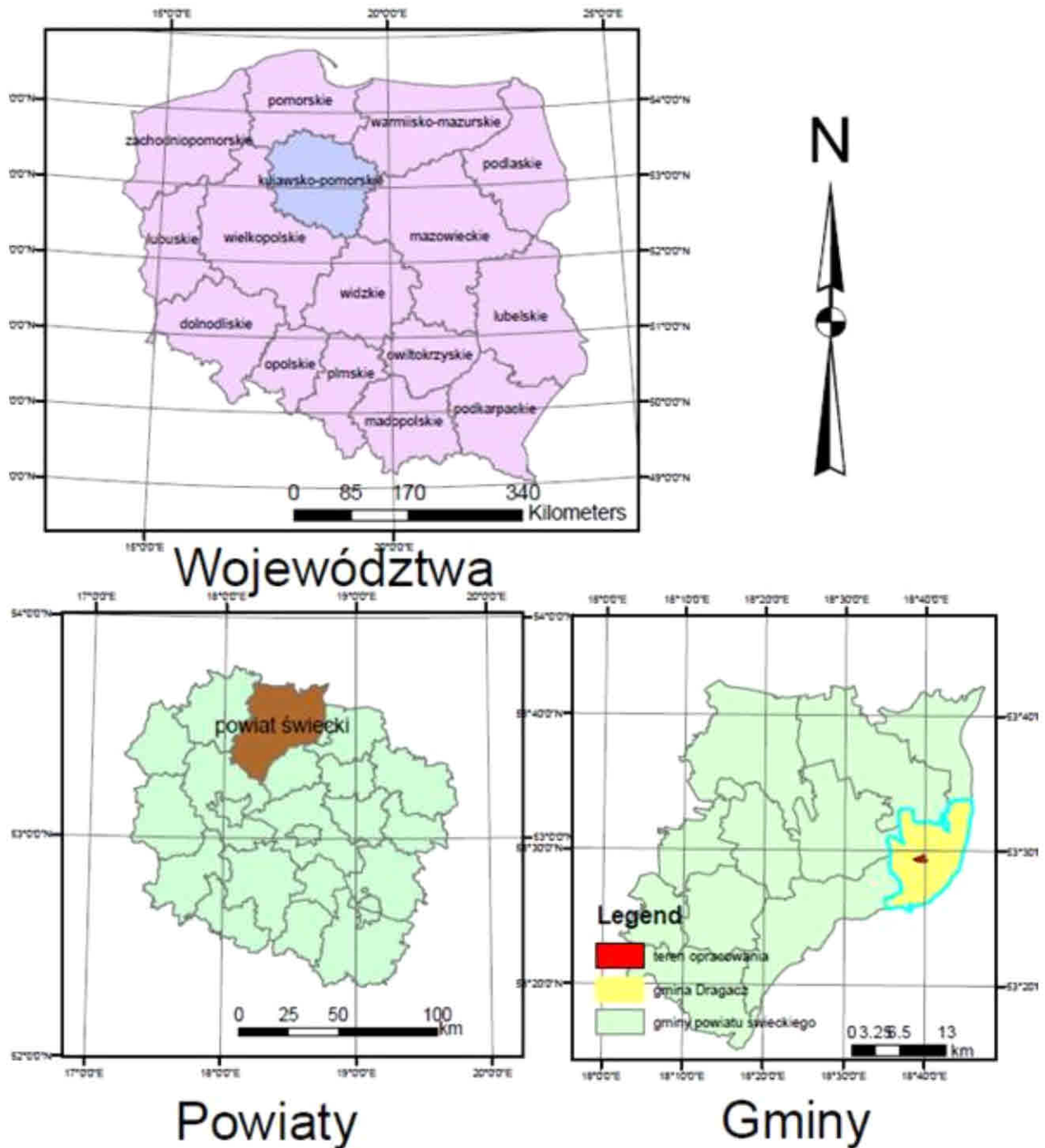
OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE

Rysunek 1 Schemat koncepcyjny sporządzania opracowania ekofizjograficznego
Źródło: M. Krasieński, Procedura sporządzania opracowań ekofizjograficznych
w świetle najnowszych uregulowań prawnych.

IV. Stan środowiska przyrodniczego obszaru objętego analizą i jego otoczenia

Teren opracowania położony jest w miejscowości Górna Grupa w gminie Dragacz, powiecie świeckim, w województwie kujawsko-pomorskim (północna część).

Rysunek 2 Teren opracowania na tle jednostek administracyjnych

Zgodnie z podziałem zaproponowanym przez prof. J. Kondrackiego teren mpzp położony jest w prowincji Nizu Środkoeuropejskiego, podprowincji Pojezierzy

Południowobałtyckich, makroregionie Dolina Dolnej Wisły, mezoregionie Kotlina Grudziądzka.

Południowobałtyckich, makroregionie Dolina Dolnej Wisły, mezoregionie Kotlina Grudziądzka. Kotlina Grudziądzka powstała w miejscu zmiany pierwotnego odpływu wód z południowo-zachodniego na północno-wschodni pod koniec pomorskiej ostatniego zlodowacenia.

Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Zgodnie z objaśnieniami do Mapy Geośrodowiskowej Polski Arkusz Nowe oraz Arkusz Rudnik rejon położony jest w środkowej części niecki brzeźnej, której podłoże stanowią prekambryjskie skały krystaliczne. Na nich zalegają paleozoiczne utwory syluru (łupki ilaste z wkładkami węglanowymi i przewarstwieniami mułowców). Na skałach syluru niezgodnie leżą osady permu należące do cechsztynu. Rozpoczyna je seria zlepieńców, przykryta warstwą łupków miedzionośnych, wapieni i anhydrytów z najstarszą solą kamienną. Powyżej występują osady czterech cyklotemów: iłowce z anhydrytami (Werra), anhydryty i sole kamienne (Stassfurt), sól kamienna (Leine) oraz iłowce pstre z przewarstwieniami piaskowców i anhydrytów (Aller). Trias reprezentują piaskowce i iłowce należące do pstrego piaskowca; iłowce, wapienie i dolomity należące do wapienia muszlowego oraz seria piaskowców i iłowców należących do kajpru i retyku. W jurze dolnej występują piaskowce i iłowce, na których zalegają środkowo-jurajskie mułowce wapniste oraz seria mułowców i iłowców z jury górnej. W kredzie dolnej osadziły się mułowce z wkładkami piaskowców, syderytów i iłowców, a w kredzie górnej - wapienie margliste, mułowce i iłowce wapniste, margle i margle piaszczyste. Osady trzeciorzędu reprezentowane są przez: paleogen i neogen. Do paleogenu należą oligoceńskie piaski i mułki z glaukonitem. Neogen tworzą osady miocenu górnego: piaski i mułki piaszczyste z wkładkami węgla brunatnych i okruchami ksylytu. Utwory czwartorzędowe pokrywają cały teren. Ich miąższość jest znaczna i waha się od 80 do 150 m. Pochodzą one ze zlodowaceń południowopolskich, środkowopolskich i północnopolskich oraz z holocenu. Gliny zwałowe z wkładkami piasków i mułków zlodowaceń południowopolskich zalegają bezpośrednio na osadach trzeciorzędowych. Zlodowacenia środkowopolskie reprezentowane są przez osady wodnolodowcowe stadiału maksymalnego i mazowiecko-podlaskiego oraz przez osady interstadiału pilickiego. Z okresu pierwszego stadiału pochodzą piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz gliny zwałowe z wkładkami piasków i żwirów. Do utworów interstadiału pilickiego należą ily i mułki jeziorne, leżące bezpośrednio na glinach zwałowych stadiału głównego. Przykrywają je gliny zwałowe stadiału mazowiecko-podlaskiego. W czasie kolejnej recesji lodowca, w interglacjale eemskim, na obszarze obecnej doliny Wisły utworzyły się piaski i żwiry rzeczne. Sedymentację zlodowaceń północnopolskich rozpoczynają piaski i żwiry rzeczne stadiału sandomierskiego, zalegające bezpośrednio na glinach zwałowych zlodowaceń środkowopolskich, stadiału mazowiecko-podlaskiego. Serii osadów piaszczystych i piaszczystożwirowych towarzyszą gliny zwałowe oraz ily i mułki zastoiskowe. W okresie interstadiału hrubieszowskiego powstały piaski rzeczne o genezie wodnolodowcowej. Na powierzchni osady stadiału sandomierskiego i interstadiału hrubieszowskiego występują niewielkimi płatami wzdłuż krawędzi wysoczyzny. Stadiał główny zlodowaceń północnopolskich reprezentowany jest przez osady fazy: leszczyńskiej, poznańskiej i pomorskiej. Utwory fazy leszczyńskiej i poznańskiej odsłaniają się wzdłuż krawędzi wysoczyzny na niewielkich powierzchniach. Utwory glacialne fazy leszczyńskiej reprezentowane są przez gliny zwałowe oraz mułki i ily zastoiskowe. Do utworów fazy poznańskiej należą: piaski i piaski ze żwirami wodnolodowcowymi, mułki i ily zastoiskowe oraz gliny zwałowe, natomiast do fazy pomorskiej: piaski miejscami piaski ze żwirami wodnolodowcowymi, gliny zwałowe oraz piaski i piaski ze żwirami wodnolodowcowymi (sandrowe). U schyłku zlodowaceń północnopolskich powstały piaski i piaski ze żwirami rzecznyimi tarasów nadzalewowych na

lewym brzegu Wisły. Z okresu przejściowego, między plejstoceniem, a holocenem pochodzą: eluvia piaszczyste glin zwałowych, piaski, mułki i ropy jeziorne oraz piaski zagłębień bezodpływowych, (północna część arkusza w sąsiedztwie jezior) piaski eoliczne w wydmach rozrzucone na całym terenie arkusza i piaski deluwialne (południowa część krawędzi wysoczyzny). Holocen reprezentują: piaski rzeczne tarasów zalewowych, piaski rzeczne mielizn i koryt rzecznych, piaski i żwiry, miejscami gliny stożków napływowych, ropy, mułki i piaski (mady) tarasów zalewowych, namuły den dolinnych i zagłębień bezodpływowych. Osady te występują w dolinach: Wisły i Mątawy oraz ich dopływów. Teren opracowania położony jest w I, III-IC i V tarasie erozyjno-akumulacyjnym z formami antropogenicznymi (piaskownie- żwirownie).

Gleby

Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą teren budują gleby zaliczane do kompleksu 6 żytniego słabego, nieużytków terenów zainwestowanych. Zachodnią część terenu stanowią gleby brunatne kwaśne lub gleby rdzawe tworzone przez żwir gliniaste ze zmianą składu mechanicznego na głębokości 50-100 m na piasek luźny. Północnozachodnią część terenu stanowią gleby brunatne kwaśne lub gleby rdzawe tworzone przez żwir piaszczysty. Północną część stanowią gleby brunatne kwaśne lub gleby rdzawe tworzone przez piasek słabo gliniasty ze zmianą składu mechanicznego na głębokości 50-100 m na piasek luźny, bądź tworzone przez żwir piaszczysty. Znaczą część terenu stanowią tereny po wydobywcze wskazane, jako nieużytki. Biorąc pod uwagę aktualny skan zagospodarowania klasyfikacja gleb odbiega od wskazanego na mapach glebowo-rolniczych.

Na wskazanym terenie zgodnie z ewidencją gruntów i budynków znajdują się gleby zaliczane do klasy B, VIb, VI, K, N, dr, Ls. Zgodnie ze szkiecem geologiczno-inżynierskim Polski (skala 1:100000) teren położony w warunkach geologiczno-inżynierskich korzystnych dla budownictwa w obszarach gruntów spoistych, zwartych, półzwartych i twaroplastycznych, gruntów sypkich średniozagęszczonych i zagęszczonych, na których nie występują zjawiska geodynamiczne, a głębokość wody gruntowej przekracza 2 m. W obszarze tym występują piaskownie-żwirownie.

Zgodnie z danymi wskazanymi na portalu MIDAS w granicach terenu znajdują się złoża kruszywa naturalnego ich położenie i podstawowe dane wskazuje tabela poniżej.

Nr	Nazwa	Lokalizacja (miejsce wość)	Użytkownicy	Tereny nad złożem	Poziomy wodonośne (głębokość od do)	Zagrożenia środowiska
6899	Górna Grupa III	Górna Grupa dz. 4-6	Żwirownia S.C. S.; Jankowski i J. Rzymski	Brak danych	Brak danych	Brak danych
12440	Górna Grupa III/A	Górna Grupa cz. dz. 4, 5 i 6	Zakład Eksploatacji Kruszywa, Żwirownia TERRA	Obsz.gosp.rolnej kl. I – IV 2,30 ha	11,90 - - 11,90	deformacje powierzchni terenu

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE

			K.W.			
10588	Górna Grupa V	Górna Grupa dz. 20/1, 20/4 i 21	EKO-TANK Sp. z o.o.	Inne 24,40ha	9,00 - 19,80	deformacje powierzchni terenu
10968	Górna Grupa VII	Górna Grupa	P. Tadeusz Józef Mielczarek	Nieużytki 6,1. Ha	8,50-12,00	deformacje powierzchni terenu, hałas
11023	Grupa VIII	Górna Grupa	Sonnenfeld;P. W. Dariusz Sonnenfeld	Nieużytki 2,02	Brak danych	Hałas
14093	Górna Grupa XIX	Górna Grupa dz. nr 7/1, 3179/1, 3156/2, 3156/1, 3179/2	Zakład Eksploatacji Kruszywa, Żwirownia TERRA K.W.	Obszar gospodarki rolnej 0,03 ha Obszar gospodarki leśnej 10,00 ha	Brak danych	Brak danych
9797	Grupa V	Grupa dz. 20/3	EKO-TANK Sp. z o.o., P. Mirosław Gzella	Obsz.gosp. przemysłowej 6,98 ha	Brak danych	Hałas zapylenie
10992	Grupa VI	Grupa dz. ew. nr 6/1 i 619	P. Wiesław Żmuda, P. Maria Żmuda	Nieużytki 4,26	7,20-10,50	hałas
10994	Grupa VII	Grupa	Zakład Eksploatacji Kruszywa, Żwirownia	Obsz.gosp.rolnej kl. > IV (V,VI) Nieużytki	Brak danych	Brak danych
12446	Grupa X	Grupa	Zakład Eksploatacji Kruszywa, Żwirownia	nieużytki Obszar gospodarki leśnej	Brak danych	hałas

Szczegółowe informacje o złożach:

1. Numer złoża: KN 6899 Nazwa złoża: Górna Grupa III

Forma złoża: pokładowa Grupa złoża: I

Stan zagospodarowania: eksploatacja złoża zaniechana

Stratygrafia stropu: CZWARTORZĘD

Sposób eksploatacji: odkrywkowy Stratygrafia spągu: CZWARTORZĘD

System eksploatacji: ścianowy Kopalina wg Nkz: Złóża piasków budowlanych

Data rozpoczęcia eksploatacji: 1996-01-01 Data zakończenia eksploatacji:
 Data skreślenia z bilansu: Powierzchnia złoża [ha]: 1,49
 Ilość pokładów: 1 Gęstość przestrzenna [t/m³]: 0,00
 Stosunek N:Z: 0,00

Mięszczość złoża min 0,00 max. 18,10 min. 10

2. Numer złoża: KN 12440 Nazwa złoża: Górna Grupa III/A

Forma złoża: pokładowa Grupa złoża: II

Stan zagospodarowania: złożę zagospodarowane

Stratygrafia stropu: CZWARTORZĘD

Sposób eksploatacji: odkrywkowy Stratygrafia spągu: CZWARTORZĘD

System eksploatacji: stokowo-wgłębny Kopalina wg Nkz: Złóża piasków budowlanych

Data rozpoczęcia eksploatacji: Data zakończenia eksploatacji:

Data skreślenia z bilansu: Powierzchnia złoża [ha]: 2,32

Ilość pokładów: 1 Gęstość przestrzenna [t/m³]: 0,00

Stosunek N:Z: 0,00

Mięszczość złoża min 6,00 max. 14,80 min. 7,6

Zagrożenia eksploatacji : osuwiska

3. Numer złoża: KN 10588 Nazwa złoża: Górna Grupa V

Forma złoża: pokładowa Grupa złoża: I

Stan zagospodarowania: eksploatacja złoża zaniechana

Stratygrafia stropu: CZWARTORZĘD-
PLEJSTOCEN

Sposób eksploatacji: odkrywkowy Stratygrafia spągu: CZWARTORZĘD-
PLEJSTOCEN

System eksploatacji: ścianowy Kopalina wg Nkz: Złóża piasków budowlanych

Data rozpoczęcia eksploatacji: 2007-01-01 Data zakończenia eksploatacji:

Data skreślenia z bilansu: Powierzchnia złoża [ha]: 24,40

Ilość pokładów: 1 Gęstość przestrzenna [t/m³]: 0,00

Mięszczość złoża min 9,50 max. 20,00 min. 18,48

Zagrożenia eksploatacji : osuwiska

4. Numer złoża: KN 10968 Nazwa złoża: Górna Grupa VII

Forma złoża: pokładowa Grupa złoża: II

Stan zagospodarowania: eksploatacja złoża zaniechana

Stratygrafia stropu: CZWARTORZĘD-
PLEJSTOCEN

Sposób eksploatacji: odkrywkowy Stratygrafia spągu: CZWARTORZĘD-
PLEJSTOCEN

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE

System eksploatacji: wglębny Kopalina wg Nkz: Złóża piasków budowlanych
 Data rozpoczęcia eksploatacji: 2007-04-01 Data zakończenia eksploatacji:
 2007-12-31

Data skreślenia z bilansu: Powierzchnia złóża [ha]: 6,10
 Ilość pokładów: 1 Gęstość przestrzenna [t/m³]: 0,00
 Stosunek N:Z: 0,10

Mięszczość złóża min 6,5 max. 20,00 min. 16,30

5. Numer złóża: KN 11023

Nazwa złóża: Grupa VIII

Forma złóża: pokładowa Grupa złóża: I

Stan zagospodarowania: eksploatacja złóża zaniechana

Stratygrafia stropu: CZWARTORZĘD-HOLOCEN

Sposób eksploatacji: odkrywkowy Stratygrafia spągu: CZWARTORZĘD-
 PLEJSTOCEN

System eksploatacji: ścianowy i zabierkowy Kopalina wg Nkz: Złóża piasków
 budowlanych

Data rozpoczęcia eksploatacji: 2009-05-01 Data zakończenia eksploatacji:
 2012-09-30

Data skreślenia z bilansu: Powierzchnia złóża [ha]: 2,02

Ilość pokładów: 1 Gęstość przestrzenna [t/m³]:

Stosunek N:Z: 0,01

Współczynnik wydobywalności: **brak danych**

Mięszczość złóża min 10,20 max. 14,50 min. 12,10

6. Numer złóża: KN 14093

Nazwa złóża: Górna Grupa XIX

Forma złóża: pokładowa Grupa złóża: II

Stan zagospodarowania: złóże rozpoznane szczegółowo

Stratygrafia stropu: CZWARTORZĘD

Sposób eksploatacji: odkrywkowy Stratygrafia spągu: CZWARTORZĘD

System eksploatacji: stokowy Kopalina wg Nkz: Złóża piasków poza piaskami
 szklarskimi

Data rozpoczęcia eksploatacji: Data zakończenia eksploatacji:

Data skreślenia z bilansu: Powierzchnia złóża [ha]: 10,03

Ilość pokładów: 1 Gęstość przestrzenna [t/m³]:

Stosunek N:Z: 0,07

Współczynnik wydobywalności: 0

Mięszczość złóża min 2,00 max. 20,40 min. 13,80

Głębokość nakładu max 1,20 min. 0,50

7. Numer złóża: KN 12446

Nazwa złóża: Grupa X

Forma złoża: pokładowa Grupa złoża: II
Stan zagospodarowania: **złoże zagospodarowane**
 Stratygrafia stropu: CZWARTORZĘD-
 PLEJSTOCEN
 Sposób eksploatacji: odkrywkowy Stratygrafia spągu: CZWARTORZĘD-
 PLEJSTOCEN
 System eksploatacji: Kopalina wg Nkz: Złóża piasków budowlanych
 Data rozpoczęcia eksploatacji: 2009-10-13 Data zakończenia eksploatacji:
 Data skreślenia z bilansu: Powierzchnia złoża [ha]: 1,99
 Ilość pokładów: 1 Gęstość przestrzenna [t/m³]: 0,00
 Stosunek N:Z: 0,00
 Współczynnik wydobywalności: 0,00
 Miąższość złoża min 5,10 max. 19,00 min. 11,40
 Głębokość nakładu max 1,20 min. 0,60

8. Numer złoża: KN 10992

Nazwa złoża: Grupa VI

Forma złoża: pokładowa Grupa złoża: I
Stan zagospodarowania: **złoże zagospodarowane**
 Stratygrafia stropu: CZWARTORZĘD-
 PLEJSTOCEN
 Sposób eksploatacji: odkrywkowy Stratygrafia spągu: CZWARTORZĘD-
 PLEJSTOCEN
 System eksploatacji: wgłębny Kopalina wg Nkz: Złóża piasków poza piaskami
 szklarskimi
 Data rozpoczęcia eksploatacji: Data zakończenia eksploatacji:
 Data skreślenia z bilansu: Powierzchnia złoża [ha]: 4,26
 Ilość pokładów: 1 Gęstość przestrzenna [t/m³]:
 Stosunek N:Z: 0,10
 Współczynnik wydobywalności: brak danych
 Miąższość złoża min 5,00 max. 12,50 min. 10,0
 Głębokość nakładu max 0,80 min. 1,20

9. Numer złoża: KN 9797

Nazwa złoża: Grupa V

Forma złoża: pokładowa Grupa złoża: I
 Stan zagospodarowania: złożo eksploatowane okresowo
 Stratygrafia stropu: CZWARTORZĘD-HOLOCEN
 Sposób eksploatacji: odkrywkowy Stratygrafia spągu: CZWARTORZĘD-
 PLEJSTOCEN
 System eksploatacji: wgłębny Kopalina wg Nkz: Złóża piasków budowlanych
 Data rozpoczęcia eksploatacji: 2009-01-01 Data zakończenia eksploatacji:
 Data skreślenia z bilansu: Powierzchnia złoża [ha]: 6,98
 Ilość pokładów: 1 Gęstość przestrzenna [t/m³]: 0,00
 Stosunek N:Z: 0,01
 Współczynnik wydobywalności: 0,00
 Miąższość złoża min 19,10 max. 20,50 min. 19,94

Głębokość nakładu max 0,30 min. 1,24

10. Numer złoża: KN 10994

Nazwa złoża: Grupa VII

Forma złoża: pokładowa Grupa złoża: I

Stan zagospodarowania: złożo zagospodarowane

Stratygrafia stropu: CZWARTORZĘD

Sposób eksploatacji: odkrywkowy Stratygrafia spągu: CZWARTORZĘD

System eksploatacji: stokowy Kopalina wg Nkz: Złoża piasków poza piaskami szklarskimi

Data rozpoczęcia eksploatacji: 2009-01-01 Data zakończenia eksploatacji:

Data skreślenia z bilansu: Powierzchnia złoża [ha]: 1,86

Ilość pokładów: 1 Gęstość przestrzenna [t/m³]:

Stosunek N:Z:

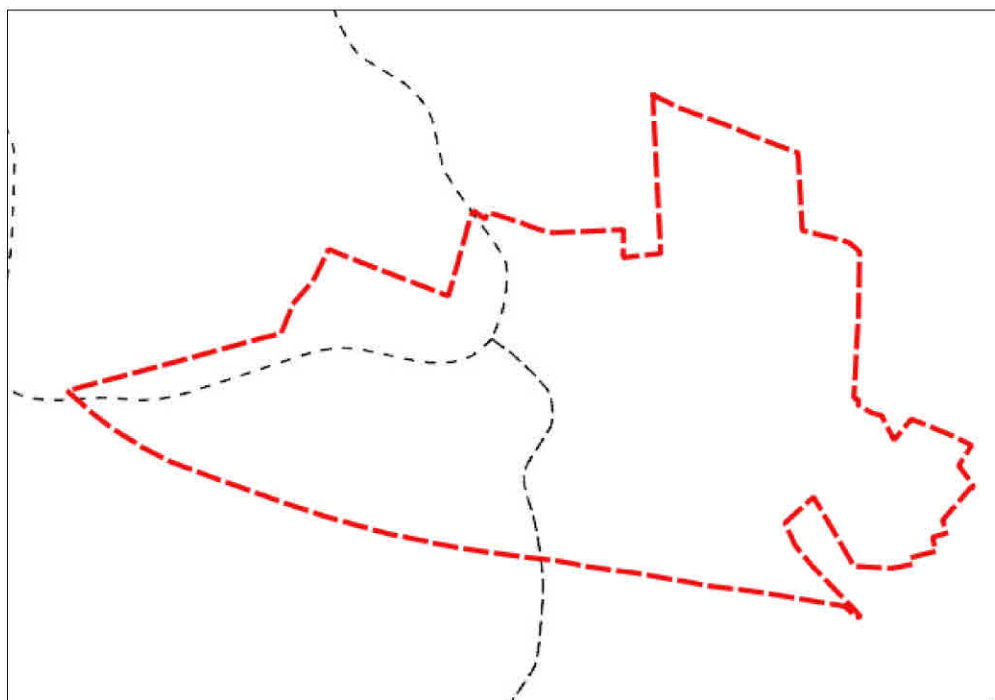
Mięszczość złoża min 10,20 max. 20,10 min. 14,37

Głębokość nakładu max 0,40 min. 0,30

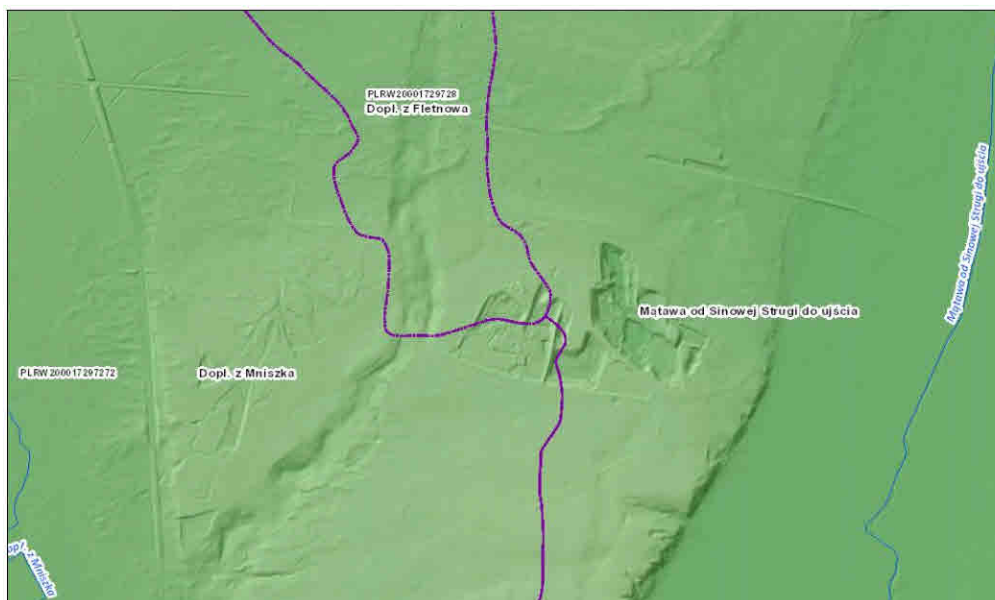
W granicach terenu występują tereny górnicze Grupa VI, Grupa VII, Grupa X, Górna Grupa III/A, Górna Grupa XIX.

Wody powierzchniowe i podziemne

W granicach terenu nie występują wody powierzchniowe poza niewielkim antropogenicznym oczkiem na działce 27/8. Teren położony jest w przeważającej części w zlewni rzeki Mątawy – Mątawa od Sinowej Strugi do ujścia (PLRW 200019297299) i jej dopływów Dopływ Z Fletnowa (PLRW 20001729828) oraz Dopływ z Mniszka (PLRW 200017297272).

Rysunek 3 Teren opracowania na tle granic Jednolitych Części Wód Powierzchniowych

Rysunek 4 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w rejonie terenu opracowania

Mątawa wypływa z jeziora rynnowego Jeziora Mątašek, a uchodzi do Wisły w mieście Nowe, gdzie koryto rzeki jest obwałowane, a odpływ do Wisły, przy wysokich stanach, odbywa się za pomocą przepompowni w Kończycach. Pstrąg potokowy jest podstawowym gatunkiem zasiedlającym rzekę, jest go bardzo dużo i ma tu idealne warunki do rozmnażania i szybkiego wzrostu. Rzeka jest niewiarygodnie żyzna w naturalny pokarm ryb jakim są kielże i chruściki. Ocena stopnia eutrofizacji za lata 2007-2009, u ujścia rzeki Mątawy w Nowem zakwalifikowało je, jako eutroficzne ze względu na podwyższoną zawartość fosforanów. Na obszarze zlewni Mątawa znaczenie dla stanu czystości ujściowego fragmentu rzeki mają ścieki odprowadzane do Mątawy z Nowego: Pomorskiej Fabryki Mebli „Klose” (ok. 50 m³/d), WPWiK Nowe (ok. 791 m³/d) oraz Zakładów Przemysłu Mięsnego „Corrida” (ok. 50 m³/d).

Tabela 1. Ocena jakości wód badanych w 1 kilometrażu rzeki Mątawy

lata badań	klasa czystości wód
1996	n.o.n.
2001	n.o.n.
2006	III

Źródło: WIOŚ Bydgoszcz

W 2014 roku poniżej Jeziora Święte, 30,5 km wody rzeki poddano ocenie hydromorfologicznej (ocena dobra), ocenie fizyko-chemicznej (poniżej potencjału dobrego), potencjał ekologiczny określono jako umiarkowany twierdzono eutrofizację wywołaną fosforanami (średnia zawartość 0,37 mg PO₄/l).

Dla rzeki Mątawa obliczenia hydrologiczne zostały przeprowadzone dla podstawie przekroju Święte, określono następujące wielkości:

- stany charakterystyczne SSW (rzędna wody SSW 21,299 m n.p.m.) i SNW (rzędna wody SSW 21,052 m n.p.m.),
- przeływy charakterystyczne SSQ 1,8 m³/s i SNQ 0,75 m³/s,
- stany o prawdopodobieństwie przewyższenia 1% (22,1 cm) i 10% (21,92 cm),
- przeływy maksymalne roczne o prawdopodobieństwie przewyższenia 1% (5,64 m³/s) i 10% (4,56 m³/s).

Teren nie jest położony w granicach szczególnego obszaru zagrożenia powodzią. Według regionalizacji hydrogeologicznej obszar położony jest w obrębie regionu V – pomorskiego, Z uwagi na fakt iż zbiornik położony jest w obrębie doliny Wisły (Basen Grudziądzki), a warstwa wodonośna tworząca zbiornik obejmuje przypowierzchniowe partie czwartorzędowych osadów piaszczysto-żwirowych, jego układ hydrostrukturalny można zdefiniować generalnie jako - jednowarstwowy, porowy o swobodnym charakterze zwierciadła wody, zasilany głównie poprzez infiltrację wód opadowych oraz dopływy lateralne z terenów otaczających. Na warunki krążenia wód wpływają również ciekły powierzchniowe. Główną bazą drenażu wód w rejonie opracowania jest Mątawa.

Czwartorzędowa dolinowa warstwa wodonośna tworząca zbiornik stanowi główny użytkowy poziom wodonośny (GUPW). Teren położony jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 129 na obszarze lewobrzeżnej części zbiornika (w którym znajduje się teren opracowania) warstwa wodonośna ujmowana jest w obrębie Kępy Górnej Grupy (ujęcie gminne) oraz ujęcie w Wytwórni Emulsji Asfaltowych w Nowych Marzach (otwór 2440093) oraz w północnej części w rejonie Fletnowa (otwory 2060073, 2060074, 2060083) i Dolnej Grupy – otwór 2060067. Miąższości warstwy wodonośnej w tej części zbiornika są stosunkowo wyrównane i wynoszą 12 – 20 m. Zbliżone są również wartości współczynników filtracji, które wynoszą od ok. 1,0 do ok. 2,5 m/h. Zwierciadło wody zalega na wysokości od ok. 20-25 m n.p.m. na obszarze Kępy i tarasów nadzalewowych do ok. 16-17 m n.p.m. na obszarze tarasu zalewowego. W dokumentacji do Zbiornika wskazano, iż w tej części zbiornika nie notuje się znaczących zmian położenia zwierciadła wody w stosunku do okresu wykonania otworów.

W części lewobrzeżnej warstwa wodonośna w obrębie której wyznaczono zbiornik kontynuuje się na obszar wysoczyzny Równiny Świeckiej. Zwierciadło wody o charakterze swobodnym lub lokalnie, nieznacznie napiętym występuje na wysokości 30 – 40 m n.p.m. i nachylone jest z niewielkim spadkiem w kierunku wschodnim i południowo-wschodnim w stronę doliny Wisły, która jest regionalną bazą drenażu.

Warstwę budują wodnolodowcowe osady piaszczysto- żwirowe interglacjału Gniewu. Miąższość tych osadów jest zróżnicowana. Ocena jakości wody w stosunku do wymagań określonych w Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29.03.2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. Nr 61; poz. 417) oraz oceny według kryterium przydatności wykazała w otworach studziennych że wody w tej części zbiornika są na ogół średniotwarde (4,0 – 5,2 mval/l). Zawartości wapnia występują w ilościach od ok. 10 do ponad 110 mg/l. Zróżnicowana jest również zawartość żelaza, które występuje w ilościach od 0,0 do 1,8 mg/l. Znacznie bardziej wyrównane są zawartości manganu (0,009 – 0,13 mg/l) amoniaku (0,01 – 0,15 mg/l) i azotanów (0,04 – 0,25 mg/l). Ogólny stan chemiczny wód podziemnych można ocenić jako – dobry.

Teren opracowania położony jest w obszarze bilansowym i G-11 – Mątawa. Odnawialne i dyspozycyjne/perspektywiczne zasoby wód podziemnych wynoszą odpowiednio 187.000 m³/d oraz 60.000 m³/d. Teren położony jest w rejonie ujęcia gminnego w Górnej Grupie Q_{eksp} = 131,0 m³/h. Wg dokumentacji Zbiornika w obszarze opracowania znajduje się sieć monitoringu lokalnego na składowisku odpadów (3 piezometry) oraz zrekultywowanym składowisku odpadów (3 piezometry).

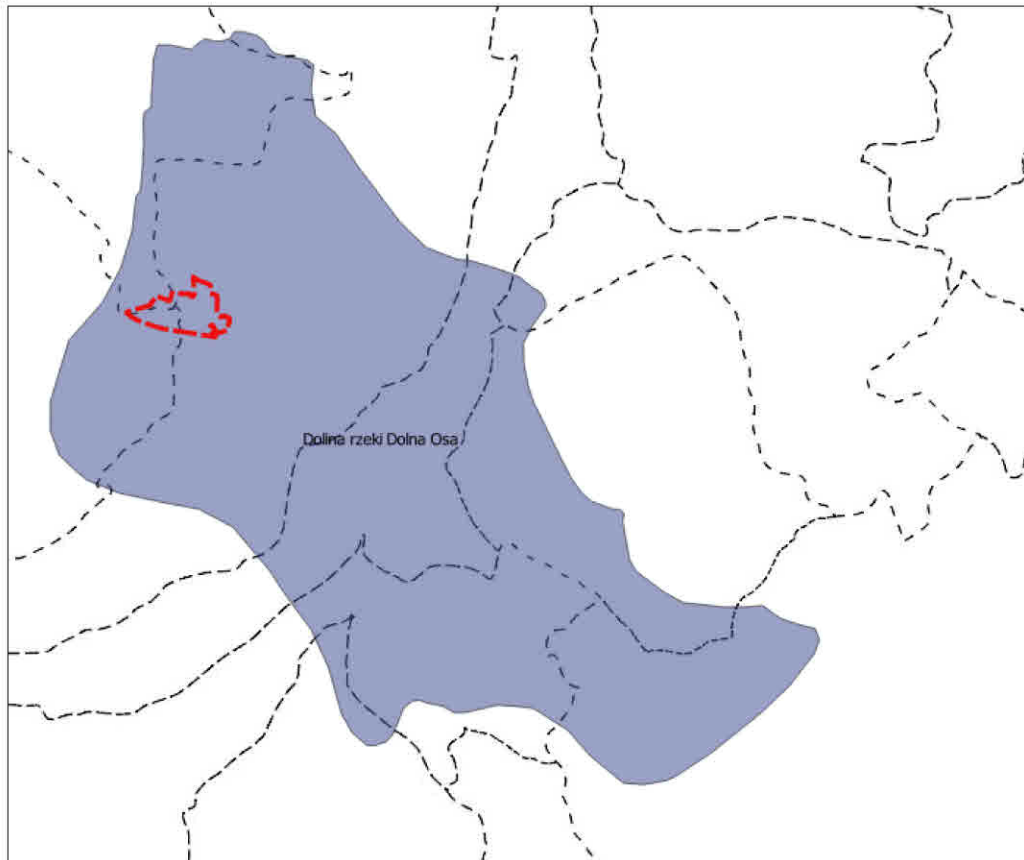
GZWP Nr 129 został wydzielony w czwartorzędowych osadach wodnolodowcowych „wypełniających” centralną część Kotliny Grudziądzkiej. Osady te na większości obszaru zbiornika są nierozdzielone i stanowią jedną warstwę wodonośną. W modelu odwzorowano ją jako warstwę swobodno - naporową. Lokalnie w rejonie wysoczyzn występują przewarstwienia piaszczyste w glinach ponad użytkową warstwę wodonośną. Z powodu niewielkiego znaczenia oraz nieznanymi parametrów hydrogeologicznych nie uwzględniono warstwy z przewarstwieniami piaszczystymi. W północno wschodniej części zbiornika

wydzielono poziom wodonośny ponad glinami oddzielającymi główny poziom wodonośny zbiornika. Jest to poziom lokalny o niewielkim rozpoznaniu i zasobności. W rejonie wysoczyzn, gdzie stwierdzono gliny zwałowe ponad poziomem. Ujęcie gminne w Górnej Grupie o średniorocznym poborze w wysokości ok. 38 m³/h wraz z ujęciem w mieście Grudziądz pobierają tylko ok. 30 % ich zasobów eksploatacyjnych. W granicach zbiornika wyznaczono podobszary ochronne zbiornika w oparciu o kryterium 25 letniego czasu migracji pionowej i 25 letniego czasu przepływu poziomego wód podziemnych do granicy zbiornika biorąc pod uwagę aspekty geologiczne, topograficzne i formalno-prawne. Teren położony jest w podobszarze Nr 2 – Tereny ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych.

Tak wyznaczone granice w znaczącej większości przebiegu pokrywają się lub przebiegają w niewielkiej odległości od granic zbiornika. Ujęcie komunalne w Górnej Grupie dla którego wprowadzono następujące zakazy:

1. wprowadzania ścieków do wód i do ziemi, z wyjątkiem odprowadzanych na pod stawie pozwolenia wodnoprawnego;
2. rolniczego wykorzystania ścieków i osadów ściekowych
3. stosowania środków ochrony roślin innych niż dopuszczone do stosowania w strefach ochrony ujęć wody;
4. stosowania wyższych niż zalecane dawek środków ochrony roślin dopuszczonych do stosowania w strefach ochronnych ujęć wody;
5. stosowania nawozów sztucznych i naturalnych w dawkach przekraczających ”Zalecenia nawozowe dla roślin uprawy polowej i trwałych użytków zielonych” zawarte w instrukcji upowszechnieniowej nr 151 z 2008 r wydanej przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB Puławy;
6. lokalizowanie i rozbudowy składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
7. przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych;
8. lokalizowania zakładów przemysłowych i inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć wymagających bądź mogących wymagać raportu o oddziaływaniu na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami);
9. lokalizowania ferm chowu lub hodowli zwierząt;
10. lokalizowania magazynów, baz i stacji paliw płynnych, a także rurociągów do ich transportu;
11. lokalizowania magazynów substancji, o których mowa w:
 - a) załączniku nr 11 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U.Nr 137 poz. 984 ze zm);
 - b) rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2005 r. w sprawie wykazu substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. Nr 233 poz. 1987);
 - c) rozporządzeniu Ministra Transportu z dnia 4 czerwca 2007 r w sprawie towarów niebezpiecznych, których przewóz drogowy podlega obowiązkowi zgłoszenia (Dz.U. Nr 107, poz. 742);
12. lokalizowania budownictwa mieszkaniowego, usługowego, handlowego, przemysłowego i turystycznego bez wcześniejszego skanalizowania terenu bądź wyposażenia go w oczyszczalnię ścieków lub bez zgody właściciela kanalizacji do włączenia tych obiektów w istniejącą sieć kanalizacyjną;
13. urządzania obozowisk;
14. budowy nowych parkingów, z wyjątkiem posiadających uszczelnioną powierzchnię i podłączonych do kanalizacji;
15. lokalizowania cmentarzy i rozbudowy istniejącego cmentarza;

16. grzebienia zwłok zwierzęcych;
17. lokalizowania zbiorczych oczyszczalni ścieków;
18. lokalizowania warsztatów i komisów samochodowych bez uszczelnienia powierzchni i bez odwodnienia miejsc postojowych i stanowisk naprawczych;
19. mycia pojazdów mechanicznych poza myjniami wyposażonymi w systemy odprowadzające i oczyszczające ścieki;
20. prowadzenia odwodnień budowlanych bez określenia ich skutków na ujęcie wody;
21. prowadzenia prac melioracyjnych, z wyjątkiem prac mających na celu konserwację rowów melioracyjnych, cieków powierzchniowych i urządzeń wodnych zapewniających drożność i funkcjonalność tych urządzeń i zbiorników;
22. eksploatacji kopalni spod wody i poniżej rzędnej 35 m n p m;
23. wykorzystywania czynnych i poeksploatacyjnych wyrobisk górniczych do magazynowania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
24. wykorzystywania popiołów, żużli, osadów ściekowych oraz zanieczyszczonej ziemi pochodzącej z wykopów lub nasypów do rekultywacji terenów zdegradowanych;
25. magazynowania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów w ramach prowadzonej działalności innej niż eksploatacja kopalni oraz rekultywacja wyrobisk górniczych i terenów zdegradowanych;
26. budowy dróg publicznych;
27. wykorzystywania popiołów i żużli do budowy dróg;
28. przewozu drogowego po drogach lokalnych towarów niebezpiecznych, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie towarów niebezpiecznych, których przewóz drogowy podlega obowiązkowi zgłoszenia;
29. lokalizowania nowych ujęć wody podziemnej, poza służącymi zwykłemu korzystaniu z wód.

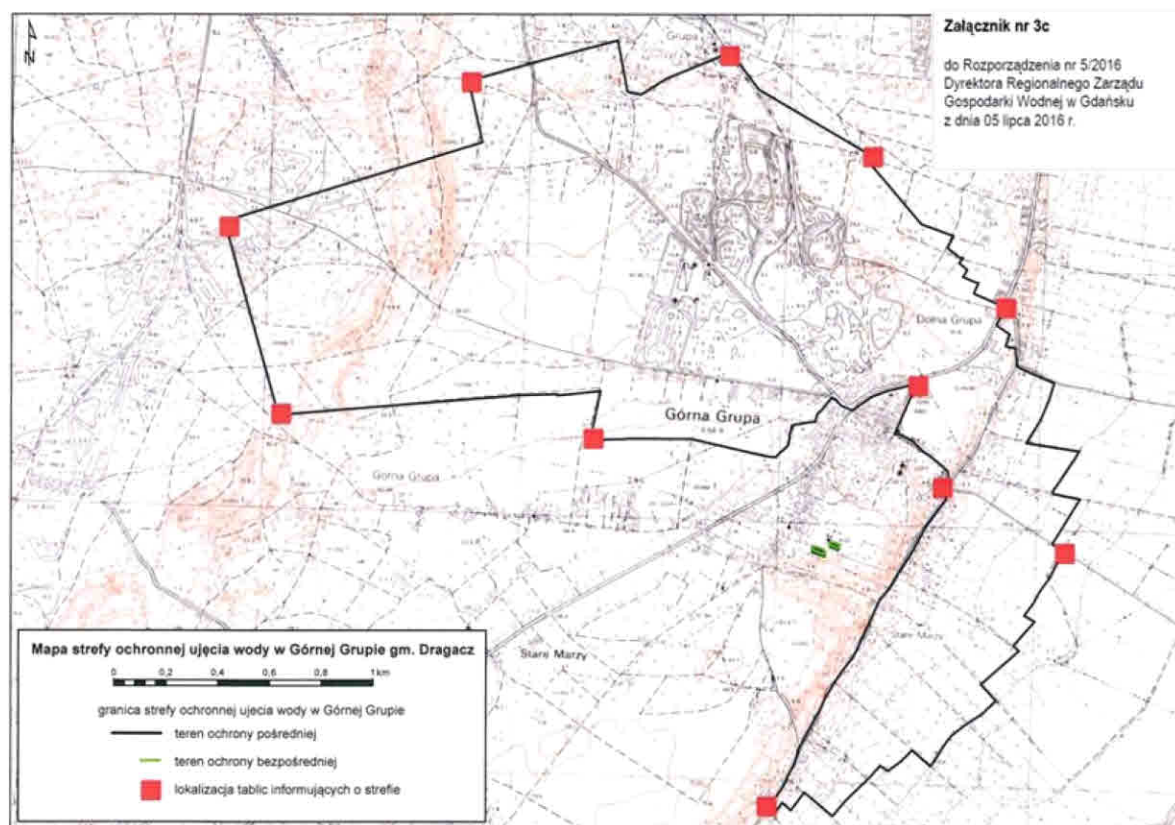

Rysunek 5 Teren opracowania na tle Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 129 Dolina rzeki Dolina Osa.

Rozporządzenie nr 5/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku z dnia 5 lipca 2016 r. w sprawie strefy ochronnej gminnego ujęcia wód podziemnych na terenie wsi Górna Grupa, gmina Dragacz, województwo kujawsko-pomorskie. Strefa ochronna ujęcia gminnego na terenie wsi Górna Grupa w gminie Dragacz, ustanowiona została na mocy rozporządzenia nr 5/2010 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku z dnia 5 października 2010 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej gminnego ujęcia wód podziemnych na terenie wsi Górna Grupa gm. Dragacz (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Nr 159, poz. 2009). Składa się ona z:

- 1) terenu ochrony bezpośredniej;
- 2) terenu ochrony pośredniej.

Teren ochrony bezpośredniej obejmuje obszar o łącznej powierzchni 1215 m². Teren ochrony pośredniej obejmuje obszar o powierzchni 4,06 km² i znajduje się w nim teren opracowania.

Na terenie ochrony pośredniej zakazuje się:

- 1) wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych lub do ziemi, za wyjątkiem wód opadowych i roztopowych, spełniających wymogi i warunki zgodnie z przepisami prawa;
- 2) rolniczego wykorzystania ścieków;
- 3) stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin, które według zezwolenia na wprowadzanie środków ochrony roślin do obrotu klasyfikowane są jako niebezpieczne dla środowiska;
- 4) lokalizowania i rozbudowy składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
- 5) przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych;
- 6) lokalizowania przedsięwzięć o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, jeśli organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, stwierdził obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i jeśli

wykonany raport o oddziaływaniu na środowisko wykazał, że planowane przedsięwzięcie będzie negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie;

- 7) lokalizowania ferm chowu lub hodowli zwierząt;
- 8) lokalizowania obiektów magazynowania produktów ropopochodnych oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego i substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej, a także rurociągów do ich transportu;
- 9) lokalizowania budownictwa mieszkaniowego, usługowego, handlowego, przemysłowego i turystycznego bez wcześniejszego skanalizowania terenu bądź wyposażenia go w szczelny zbiornik bezodpływowy lub bez zgody właściciela kanalizacji do włączenia tych obiektów w istniejącą sieć kanalizacyjną;
- 10) urządzania obozowisk;
- 11) budowy nowych parkingów, za wyjątkiem posiadających powierzchnię szczelną i systemy kanalizacyjne odprowadzające wody opadowe i roztopowe do kanalizacji deszczowej lub zbiorczej;
- 12) lokalizowania i rozbudowy cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych;
- 13) lokalizowania zbiorczych oczyszczalni ścieków;
- 14) lokalizowania warsztatów i komisów samochodowych, za wyjątkiem posiadających powierzchnię szczelną i system urządzeń, służących do odprowadzenia ścieków z miejsc postojowych i stanowisk naprawczych do kanalizacji deszczowej lub zbiorczej;
- 15) mycia pojazdów mechanicznych, poza myjniemi wyposażonymi w zespół urządzeń, służących do oczyszczania i odprowadzania ścieków do kanalizacji zbiorczej;
- 16) wykonywania odwodnień budowlanych jeżeli dokumentacja hydrogeologiczna lub dokumentacja projektowa, wymagana odrębnymi przepisami, wykaże możliwość negatywnego oddziaływania na jakość i ilość wód podziemnych zasilających ujęcie;
- 17) prowadzenia prac melioracyjnych, z wyjątkiem prac mających na celu konserwację urządzeń wodnych i cieków powierzchniowych, zapewniających drożność i funkcjonalność tych urządzeń i cieków;
- 18) wydobywania kopalni spod wody i poniżej rzędnej 35 m n.p.m.;
- 19) wykorzystywania czynnych i poeksploatacyjnych wyrobisk górniczych do magazynowania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami oraz rekultywacji tymi odpadami wyrobisk górniczych i terenów zdegradowanych, za wyjątkiem gleby lub ziemi spełniającej standardy, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359);
- 20) magazynowania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- 21) budowy dróg publicznych z wyjątkiem dróg gminnych;
- 22) wykorzystywania popiołów i żużli do budowy dróg;
- 23) przewozu drogowego po drogach lokalnych substancji i mieszanin zaklasyfikowanych jako niebezpieczne wg art. 4 ust. 1 pkt. 15 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach;
- 24) lokalizowania nowych ujęć wody podziemnej poza służącymi zwykłemu korzystaniu z wód. Teren ochrony pośredniej należy oznaczyć zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.

Fauna i Flora

Według geobotanicznego podziału Polski (Szafer, Zarzycki 1972) analizowany obszar leży w całości w granicach Państwa Holarktyda, Obszaru Eurosyberyjskiego, Prowincji Niżowo-Wyżynno-Środkowoeuropejskiej, Działu Bałtyckim (A), Poddziale Pasa Równin Przymorskich i Wysoczyzn Pomorskich (A1), Krainie Pomorskiego Pasa Przejściowego (6),

Okręgu Borów Tucholskich (c). Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne zaproponowanym przez Matuszkiewicza (2002) teren opracowania położony jest w Dziale Mazowiecko Poleskim (E), w okręgu Wysoczyzny Świeckiej (E.1.1) w podokręgu Świeckim (E.1.1.c) o pow. 766,8 km².

Opracowana przez Tramplerę i in. (1990) regionalizacja przyrodniczo-leśna, oparta na podstawach ekologiczno-fizjograficznych, wydzieliła regiony o podobnych warunkach dla hodowli lasu. Według tego podziału teren leży w Krainie Wielkopolsko- Pomorskiej (III) i Dzielnicach – Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie (III.3) dominującej na

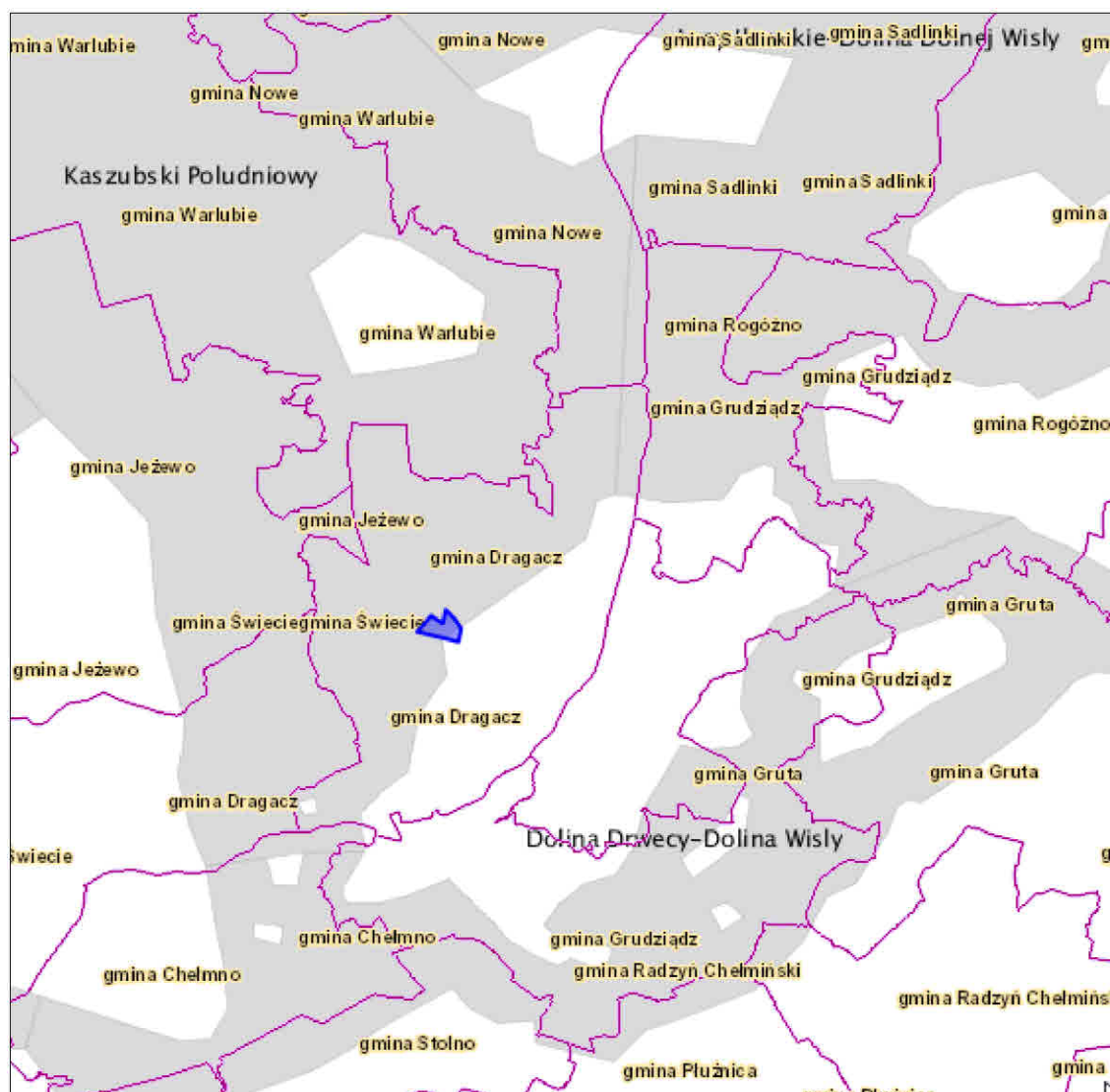
Większości obszaru oraz Bory Tucholskie (III.1) w skrajnie północnej części. W otoczeniu terenu znajdują się obszary leśne występujące głównie w postaci zwartego kompleksu leśnego Borów Tucholskich powierzchni. W granicach terenu na działce 1/1, 6/19 znajduje się Las klasy VI, na działce 7/1 las klasy V, na działce 3180 znajduje się bór mieszany świeży, na działce 20/4 Las V. Lasy leżące w terenie opracowania należą do różnych typów siedliskowych lasu m.in. boru mieszanego świeżego, lasu mieszanego świeżego, boru świeżego gdzie gatunkiem dominującym jest sosna zwyczajna. Lasy te są w przeważającej części lasami ochronnymi miasta.

Teren opracowania tworzą nieużytki, użytki kopalne (K), grunty rolne klasy V i VI nieużytkowane rolniczo. Tereny kopali nadal są użytkowane mimo to podczas wizji terenowej napotkano tu na sarny, bażanty i inne ptaki, co związane jest zapewne z sąsiadującym z terenem opracowania od zachodu kompleksem leśnym.

Teren opracowania położony jest w granicach Północnego Korytarza Ekologicznego w jego odcinku o nazwie Kaszubski Południowy. Na podstawie SUIKZP gminy w opracowaniu Program Ochrony Północnego Korytarza Ekologicznego WWF Polska, Warszawa, 2015 r., wyznaczono następujące obszary problemowe odnoszące się do możliwości rozwoju zabudowy, która wpisana jest w obowiązujące studium. Na terenie gminy Dragacz – korytarz ekologiczny znajduje się częściowo w strefie wielofunkcyjnej o znacznych możliwościach rozwoju zabudowy (okolice miejscowości Fletnowo), a w północno-wschodniej części gminy przewidziano możliwość uzupełnienia zabudowy wokół miejscowości Zajęczkowo, co może spowodować niemal całkowite przecięcie korytarza ekologicznego.

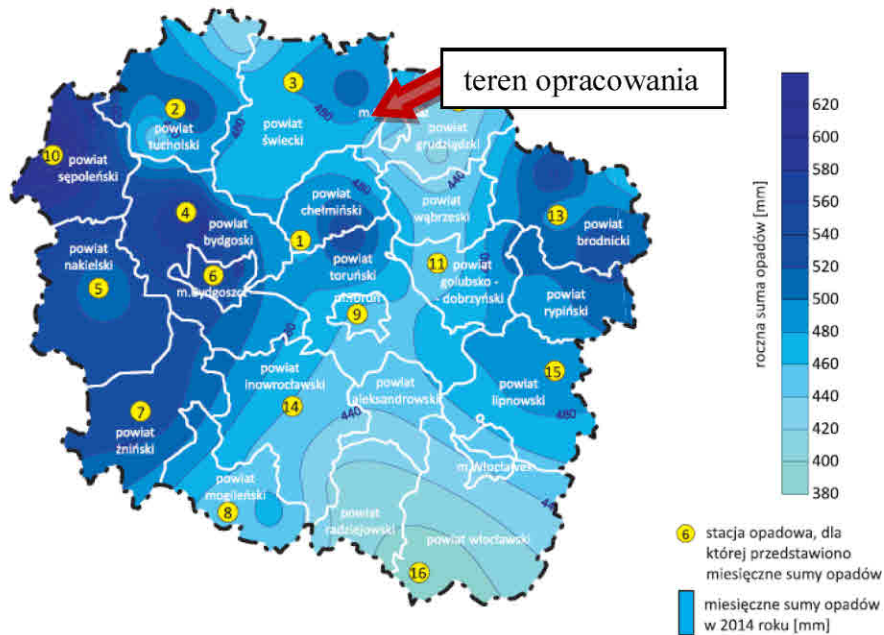

Rysunek 6 Lokalizacja terenu opracowania na tle korytarzy ekologicznych.

Klimat

Gmina Dragacz położona jest w strefie klimatu umiarkowanie ciepłego –przejściowego, który kształtowany jest na styku morskich mas powietrza znanego z Oceanu Atlantyckiego oraz mas kontynentalnych znanego z Europy Wschodniej. Biorąc pod uwagę podział obszaru Polski na regiony klimatyczne według Wosia (1999), obszar gminy i terenów sąsiednich usytuowany jest w centralnej części Regionu Chełmińsko-Toruńskiego. Na tle sąsiednich regionów klimatycznych wyróżnia się on nieco większą frekwencją występowania dni z pogodą bardzo ciepłą z dużym zachmurzeniem. Dni takich średnio w roku jest tutaj ponad 16. Charakterystyczne są tutaj także dni przymrozkowe bardzo chłodne, z dużym zachmurzeniem bez opadów. Na podstawie *Atlasu Klimatu Polski* (Lorenc 2005) można wywnioskować, iż w latach 1971–2000 na tym obszarze średnie ciśnienie atmosferyczne wynosiło 1015–1016 hPa, dominowały wiatry z sektora zachodniego, o dość znacznej prędkości (średnio 3,5–4,0 m/s), usłonecznienie sięgało 1550–1650 godz./rok, a średnia temperatura powietrza była dość wysoka i wynosiła około 8,0° C. Jest to region o niskiej sumie rocznej opadów (około 550 mm). Urozmaicona orografia terenu, głęboko wcięta dolina dolnej Wisły, oraz zróżnicowane pokrycie szatą roślinną sprzyja formowaniu się lokalnych warunków topoklimatycznych. Jak wskazano w Programie ochrony środowiska dla gminy Dragacz (2016) klimat obszaru gminy uwarunkowany jest przede wszystkim jej położeniem w dolinie rzeki Wisły. Najcieplejsze miesiące to czerwiec i lipiec, najchłodniejsze styczeń i luty. Obszar dna doliny odznacza się małą ilością opadów w ciągu

roku rzędu 480 mm i najniższą względną wilgotnością powietrza w przebiegu rocznym. Maksymalne opady występują w lipcu i sierpniu, minimalne w marcu.

Rysunek 7 Sumy roczne oraz miesięczne sumy opadów atmosferycznych na wybranych stacjach [mm] w 2010 roku

Rysunek 8 Czas trwania pokrywy śnieżnej w roku 2010 i w poszczególnych miesiącach na wybranych stacjach oraz maksymalna wysokość pokrywy śnieżnej.

Walory krajobrazowe i ich ochrona prawna

W obszarze objętym sporządzanym planem miejscowym nie występują udokumentowane stanowiska archeologiczne.

V. Prawne formy ochrony środowiska przyrodniczego

Teren objęty analizą położony jest poza formami ochrony przyrody wymienionymi w ustawie o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm).

Zgodnie z artykułem 6. 1. ww ustawy formami ochrony przyrody są:

- 1) parki narodowe (teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 2) rezerwaty przyrody (teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 3) parki krajobrazowe (cały teren znajduje się w granicach tej formy ochrony),
- 4) obszary chronionego krajobrazu (część terenu znajduje się w granicach tej formy ochrony),
- 5) obszary Natura 2000 (teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 6) pomniki przyrody (teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 7) stanowiska dokumentacyjne (teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 8) użytki ekologiczne (teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe (teren znajduje się poza granicami tej formy ochrony),
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów (brak jest opracowań szczegółowo opisujących chronione gatunki występujące analizowanym terenie, podczas wizji terenowej takowych również nie zaobserwowano).

Obowiązujące akty prawne:

Rozporządzenie nr 20/2005 Wojewody Kujawsko - Pomorskiego z dnia 8 września 2005 r. w sprawie Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. nr 108, z dn. 21 września 2005 r., poz. 1874)

W granicach Parku obowiązują następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoświszkowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;

- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- 13) Używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych

Rozporządzenie nr 6/2009 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 maja 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego zarządzające w rozporządzeniu nr 20/2005 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 września 2005 r. w sprawie Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Nr 108, poz. 1874 z późn. zm.) następujący zakaz wymieniony w § 5 ust. 1 pkt 4 nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru z udokumentowanych złóż wyznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na obszarze do 2 ha i przy wydobywaniu nie przekraczającym 20 tys m³ rocznie. Eksploatacja ta nie może powodować zmian stosunków wodnych i zagrożeń dla chronionych ekosystemów, a brak negatywnego oddziaływania na środowisko został wykazany w sporządzonym raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.”

Zakaz o którym mowa pkt 7 nie dotyczy zbiorników antropogenicznych o powierzchni do 1 ha, cieków wodnych stanowiących budowle i urządzenia melioracyjne, terenów przeznaczonych pod zabudowę, dla których szerokość strefy zakazu zabudowy wyznacza się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przypadków budowy obiektów budowlanych, gdy w wyznaczonej strefie znajduje się zespół istniejącej zabudowy, które mają uzupełniać, bądź do których będą przylegać nowo planowane obiekty.”

Uchwała nr X/231/15 sejmiku województwa kujawsko-pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Wschodniego Obszaru Chronionego Krajobrazu Borów Tucholskich.

Na obszarze Wschodniego OChK Borów Tucholskich wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarcie wodnej lub rybackiej;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

7) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Położenie terenu opracowania względem form ochrony przyrody przedstawiają załączniki do niemniejszego opracowania, a ich wykaz w odległości 30 km od terenu opracowania poniższe tabele.

Tabela 2 Odległość terenu opracowania od rezerwatów przyrody

Rezerваты	
Nazwa	[km]
Jezioro Fletnowskie	3.28
Grabowiec	6.02
Śnieżynka	8.62
Osiny	15.05
Rogóżno Zamek	18.22
Kuźnica	18.55
Dolina Osy	18.92
Jezioro Udzierz - otulina	19.20
Jezioro Udzierz	19.21
Jamy	19.87
Jamy - otulina	19.88
Miedzno	20.98
Łęgi na Ostrowiu Panieńskim	21.02
Ostrów Panieński	22.88
Wiosło Duże	23.69
Dury	24.27
Wronie	24.46
Jezioro Łyse	24.81
Góra św. Wawrzyńca	24.91
Brzęki im. Zygmunta Czubińskiego	25.25
Wiosło Małe	25.57
Jezioro Ciche	26.77
Zbocza Płutowskie	26.90
Ostnicowe parowy Gruczna - otulina	27.28
Ostnicowe parowy Gruczna	27.30
Płutowo	28.16
Czapli Wierch	29.03
Opalenie	29.21

Tabela 3 Odległość terenu opracowania od parków krajobrazowych

Parki krajobrazowe	
Nazwa	[km]
Nadwiślański Park Krajobrazowy	w obszarze
Chełmiński Park Krajobrazowy	5.98
Wdecki Park Krajobrazowy	15.12
Wdecki Park Krajobrazowy - otulina	15.35

Tabela 4 Odległość terenu opracowania od obszarów chronionego krajobrazu

Obszary chronionego krajobrazu

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE

Nazwa	[km]
Wschodni Borów Tucholskich	w obszarze
Strefy Krawędziowej Doliny Wisły	5.75
Jezioro Stelchno	11.74
Doliny Osy i Gardęgi	12.72
Doliny Kwidzyńskiej	14.12
Świecki	14.51
Sadliński	16.13
Borów Tucholskich	18.82
Morawski	20.40
Nadwiślański (woj. pomorskie)	21.92
Torfowiskowo-Jeziorno-Leśny "Zgniłka-Wieczno-Wronie"	22.00
Nadwiślański (woj. kujawsko-pomorskie)	25.82
Śliwicki	28.27

Tabela 5 Odległość terenu opracowania od Zespołów przyrodniczo-krajobrazowych

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	
Nazwa	[km]
Park Miejski	5.60
Dolina Rzeki Sobińska Struga	15.93
Słupski Gródek nad Osą	23.98
Dolina Rzeki Ryszki	28.26

Tabela 6 Odległość terenu opracowania od Obszarów Specjalnej Ochrony Natura 2000

Natura 2000 Obszary specjalnej ochrony	
Nazwa	[km]
Dolina Dolnej Wisły PLB040003	2.86
Bory Tucholskie PLB220009	9.96

Tabela 7 Odległość terenu opracowania od Specjalnych obszarów ochrony Natura2000

Cytadela Grudziądz PLH040014	
Dolina Osy PLH040033	13.19
Dolna Wisła PLH220033	13.94
Solecka Dolina Wisły PLH040003	13.96
Krzewiny PLH040022	14.76
Zamek Świecie PLH040025	15.13
Sandr Wdy PLH040017	17.25
Zbocza Płutowskie PLH040040	24.75

Tabela 8 Tabela 9 Odległość terenu opracowania od stanowisk dokumentacyjnych

Stanowiska dokumentacyjne	
Nazwa	[km]
Białochowo	12.73

W odległości 30 km od terenu opracowania nie występują parki narodowe. Najbliższy użytek ekologiczny znajduje się 1,1 km na południe od terenu opracowania. Zaś najbliższy pomnik przyrody 0.37 km na wschód od terenu.

Ze względu na swoją odległość ww formy ochrony przyrody nie wpływają bezpośrednio na zagospodarowanie terenu.

Diagnoza funkcjonowania środowiska

Za komentarzem do Mapy Sozologicznej w skali 1:50 000 Arkusz N-34-86-C Grudziądz-Mniszek stwierdza się, iż stan ekologiczny wybranych komponentów środowiska przyrodniczego, takich jak: powietrze atmosferyczne i gleby i wody podziemne jest przekształcony w wyniku działalności człowieka.

Źródła antropogenicznych zanieczyszczeń środowiska, można podzielić na:

- Punktowe (kominy systemów grzewczych, zakładów produkcyjnych itp.),
- Liniowe (szlaki komunikacyjne),
- Płaszczyznowe (gleba).

Źródła niskiej emisji gazów i pyłów z terenów zabudowanych stanowią zagrożenie, dla jakości środowiska. Źródłem uciążliwych odorów są lakiernie samochodowe, rolnicze spółdzielnie produkcyjne, gospodarstwa hodowlane, ferma oraz gminna oczyszczalnia. Na podstawie Raportu o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2012 roku, na obszarze analiz nie zanotowano przekroczenia dopuszczalnych stężeń dwutlenku węgla, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego. Źródłem liniowych emisji zanieczyszczeń pyłowych, gazowych oraz hałasu jest droga krajowa nr 55.

Do największych emitorów do atmosfery na terenie miejscowości Górna Grupa należą lakiernia samochodowa- odory oraz drukarnia- gazy z CO₂.

Na terenie gminy brak jest inwestycji mogącą szczególnie szkodliwie oddziaływać na środowisko przyrodnicze . Przez teren przebiegają jedynie napowietrzne linie elektroenergetyczne, a w sąsiedztwie droga krajowa nr 55 będąca trasą transportu materiałów niebezpiecznych.

Degradacja powierzchni terenu

Rzeźba terenu opracowania jest przekształcona w znacznym stopniu wyniku wydobywania kruszywa naturalnego. W obrębie terenu na działce o numerze ewidencyjnym ½ obręb 0005 Górna Grupa. Składowisko to zaprzestało przyjmować odpady 12 czerwca 2010 roku. Decyzją z dnia 13 kwietnia 2017 roku Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego zamknął z urzędu ww składowiska. W decyzji wskazano na techniczny sposób zamknięcia składowiska oraz harmonogram prac związanych z zamknięciem. Określono również sposób rekultywacji składowiska odpadów oraz harmonogram prac związanych z rekultywacją. Rekultywacja ma być wykonana poprzez usypanie na wykonanej warstwie zamkniętej warstw drenażowej, podglebia i gleby o miąższości 20 cm. Rekultywację rozpocząć należy od zabiegu darniowania a po uzyskaniu stabilnych warunków glebowo-biologicznych wprowadzić zakrzewienia i zadrzewienia z docelowym przyjęciem sukceski naturalnej roślinności pochodzącej z otoczenia. Wykonanie nasadzeń drzew i krzewów na

czaszy kwatery składowiska zaplanowano do 30 czerwca 2023 roku. Do form degradacji terenu należą również wielkopowierzchniowe, czynne wyrobiska materiałów budowlanych. Na terenie gminy obszary narażone na degradację terenu dotyczą głównie fragmentów stromych zboczy doliny Wisły, kępy Górnej Grupy, Mątawy Młyńskiej, w których zachodzą intensywne procesy denudacyjne, w tym zjawiska osuwisk. Do innych form degradacji należą wały ochronne, które ograniczają zalewy powodziowe wzdłuż koryta Wisły. Liczne składowiska surowców przemysłowych zlokalizowane są przede wszystkim Górnej Grupie oraz w rejonie Michalach. Stacje paliw towarzyszą miejscowościom i funkcjonują Michalach, Dolnej Grupie. W sąsiedztwie terenu funkcjonuje cmentarz parafialny.

Degradacja gleb

W strefach zboczy doliny Wisły, kępy Górnej Grupy oraz dolin bocznych występują gleby zerodowane. W wymienionych strefach następuje ich intensywna erozja, a dodatkowo gleby w dnie doliny Wisły, szczególnie w obrębie międzywala narażone są na zalewy powodziowe. W terenie opracowania występują gleby przekształcone antropogenicznie, także o zmienionym profilu glebowym. Odsłonięte i wyniesione obszary wyrobisk cechują się brakiem lokalnych, większych zadrzewień i narażone są przez to na przesuszenie oraz erozję wietrzną.

Degradacja lasów

Lasy degradowane głównie przez czynniki biotyczne, a w kilku miejscach także abiotyczne i antropogeniczne. Obserwuje się istotny wpływ czynników biotycznych w siedliskach borowych, co związane jest z rozwojem grzybów, bakterii i szkodliwych owadów w monokulturach sosnowych. W rejonie opracowania widoczna jest sukcesja roślinności leśnej na tereny nieużytkowane położone w sąsiedztwie lasu.

Wody powierzchniowe

Na terenie gminy funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Dolnej Grupie zrzucająca oczyszczone ścieki do Mątawy. Punkt kontrolny jakości wody dla Mątawy położony jest poniżej miejscowości Święte w 13,1 km biegu rzeki. Badania monitoringowe wykonane w 2012 roku wykazały stan/potencjał ekologiczny umiarkowany, o czym zdecydował wynik indeksu makrobentosowego. W zakresie fizykochemicznym nie stwierdzono przekroczenia granic klasy II, natomiast ocena bakteriologiczna była niezadowolająca (wskaźnik sanitarny został określony jako IV klasa) (Raport o stanie środowiska...2013). Źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są niekontrolowane zrzuty ścieków oraz nieszczelne zbiorniki ściekowe gospodarstw domowych. W obszarze opracowania ścieki obsługiwane są przez kanalizację lokalną(boisko) oraz przydomową oczyszczalnię (zakład na działce 24).

Zagrożenie wód podziemnych na terenie gminy może wynikać z dostawy zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego, niekontrolowanych zrzutów nieoczyszczonych ścieków komunalnych oraz nieszczelne szamba z terenów miejscowości nieposiadających kanalizacji sanitarnej.

Hałas

O klimacie akustycznym terenu decyduje duch drogowy związany z transportem kruszywa oraz samo wydobywanie. W granicach terenu nie przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne. Przesyłanie energii liniami napowietrznymi powoduje powstanie niejonizujących pól elektromagnetycznych, w związku, z czym wyznacza się wzdłuż ich

przebiegu strefy ochronne (szerokość zależna od przesyłanego napięcia), wolne od zabudowy oraz stałego pobytu ludzi i zwierząt.

VI. Różnorodność biologiczna- Zagrożenia i bariery

W wieloaspektowej ocenie wartości przyrodniczych wzięto pod uwagę głównie naturalność, różnorodność, komplementarność, unikatowość oraz wartość ochroniarską, rolę fitocenotyczną.

Naturalność: (zgodność roślinności rzeczywistej z potencjalną) na przedmiotowym obszarze mamy do czynienia z przekształceniami roślinności na powierzchni ok. 80%.

Różnorodność: (określa stopień zróżnicowania biotopów i związanych z nimi zbiorowisk roślinnych), **komplementarność:** (ocenie podlega układ przyrodniczy stanowiący pewną zamkniętą całość, a znajdujący się w stanie równowagi dynamicznej będącej wypadkową pomiędzy procesami rozwojów, a zaburzeniami tego procesu. Wysoką ocenę uzyskują pełnowartościowe użytki ekologiczne, rozległe kompleksy lasów mieszanych, większe śródpolne uroczyska leśne), **typowość** (najwyższą ocenę uzyskują obiekty, w których zachowały się rzadkie w skali kraju lub regionu zbiorowiska roślinne oraz zespoły zwierząt, wyrażające cechy typowe dla danego regionu), **unikatowość** (wysoko oceniane są obiekty, w których zachowały się rzadkie w skali kraju lub regionu zbiorowiska roślinne i zespoły zwierząt o charakterze naturalnym) obszar objęty opracowaniem uzyskał niską ocenę unikatowości, **rola fizjocenotyczna** (wysoką ocenę uzyskują oazy biocenotyczne, wyspy i korytarze ekologiczne oraz obiekty spełniające funkcje środowiskochronne) **Wartość ochroniarska** o wysokiej randze i znaczeniu obiektu świadczy jego przynależność do systemu obiektów i obszarów chronionych oraz obecność w nim bogatych populacji gatunków chronionych lub osobliwości florystycznych i faunistycznych regionu) wszystkie spośród wyżej wymienionych uzyskały ocenę niską.

Jakość środowiska przyrodniczego przedmiotowego terenu opracowania należy ocenić, jako niską. Teren tworzy zabudowa miejska ww. terenie brak jest obiektów przyrodniczych wyróżniających się gabarytami, różnorodnością.

VII. Ocena odporności środowiska na antropopresję

Pojęcie odporności środowiska przyrodniczego na degradację, czyli na pogarszanie jakości jego poszczególnych elementów lub cech oraz zachwianie równowagi, rozumiane jest jako zdolność do zachowania wewnętrznej równowagi mimo naruszenia jej przez czynniki o właściwościach antagonalnych zarówno pochodzenia naturalnego jak i sztucznego. Ocena odporności środowiska przyrodniczego na degradację umożliwia uchwycenie komponentów o najmniejszej odporności na czynniki niszczące, co ułatwia podjęcie odpowiednich środków ich ochrony. Pod pojęciem odporności rozumie się najczęściej taką progową wartość parametrów otoczenia systemu przyrodniczego, przy której system się nie zmienia lub zmiany są odwracalne po ustaniu zakłócenia. System przyrodniczy posiada zdolność utrzymywania lub odtwarzania swej struktury i funkcji w warunkach zmian zewnętrznych, czyli powracania do stanu normalnego po jego

naruszeniu. Zdolność do regeneracji wszystkich elementów środowiska nie jest możliwa, na przykład w przypadku powstania nowych, trwałych obiektów kubaturowych, walory krajobrazowe zostaną utracone na zawsze. W analizowanym obszarze objętym uchwałą o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego procesy przyrodnicze są w znacznym stopniu regulowane przez człowieka, środowisko uległo już przekształceniu wydobycie kruszyw, składowisko, boisko. Na terenach, w których wydobycie zostało już zaniechane oraz na nieużytkach widoczna jest sukcesja lasu co jest objawem korzystnym zmierzającym do odtworzenia naturalnej struktury.

VIII. Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym różnorodności biologicznej

W obszarze objętym sporządzanym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego występują zasoby przyrodnicze objęte ochroną prawną. Ochroną objęte są wody podziemne, w części zadrzewienia, zakrzewienia i lasy.

IX. Wstępna prognoza dalszych zmian zachodzących w środowisku

Teren opracowania znajduje się w terenach poeksploatacyjnych piasku, terenach eksploatacyjnych, nieczynnego składowiska odpadów, terenów rekreacyjnych, lasów i zakładu produkującego opakowania papierowe.

Identyfikacja potencjalnych źródeł emisji w granicach terenu oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie (w podziale na główne sektory):

- Transport: przyczynia się do emisji tlenków azotu, lotnych związków organicznych (LZO), tlenku i dwutlenku węgla i związków ołowiu. Szczególny udział w sektorze ma transport drogowy. Zanieczyszczenia emitowane są przy powierzchni gruntu, powodując stosunkowo duże zagrożenie w terenach o zwartej zabudowie (przy znikomym przewietrzaniu terenu).
- Produkcja emisja pyłów gazów zawierających SO₂ jak i gazów bez SO₂ jak również hałasu.
- Wydobycie kruszyw: hałas, emisja pyłów, substancji ropopochodnych po rekultywacji siedliska przyrodnicze

Tabela 10 Wstępna prognoza dalszych zmian zachodzących w środowisku

Komponenty środowiska	Aktualne zagospodarowanie
Rzeźna terenu	ulegnie zmianie
Bioklimat i jakość powietrza	ulegnie zmianie

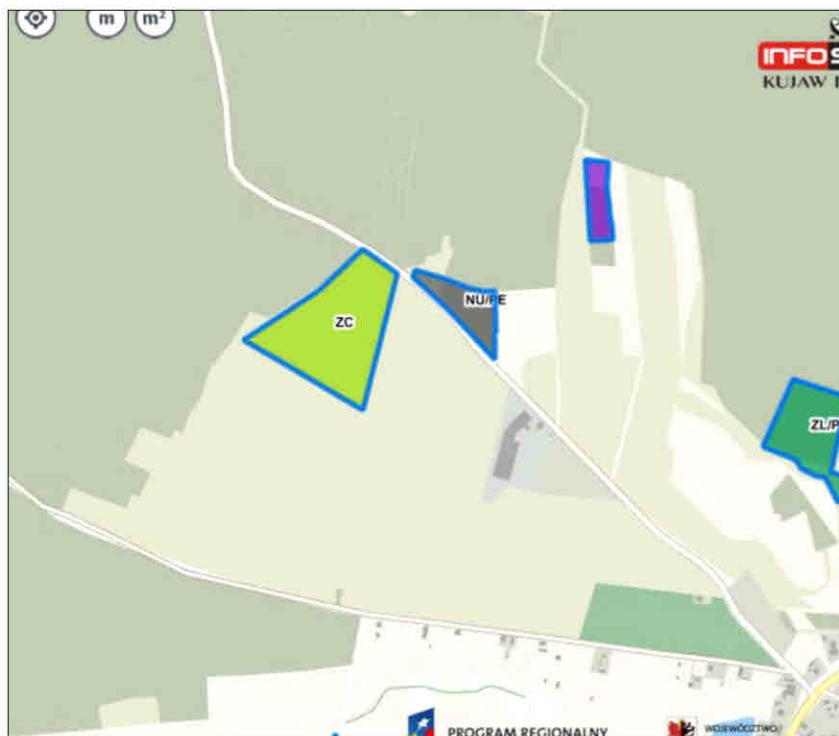
atmosferycznego	
Jakość wód powierzchniowych i podziemnych	Po zastosowaniu odpowiednich środków zaradczych nie ulegnie zmianie
Pokrywa roślinna	Na terenach górniczych ulegnie usunięciu na terenach do rekultywacji tereny zadarnione zakrzewione, lasy, użytkowanie rolnicze
Fauna	Na etapie eksploatacji na miejscach pozostawionych jako rezerwa dla przyszłej eksploatacji stwarza dogodne warunki do bytowania dla wielu gatunków ptaków (białorzytka, kłaskawka, sieweczka rzeczna, czajka, bażant, kuropatwa, brzegówka, żoła, mewa pospolita, rybitwa rzeczna, zimorodek). Po eksploatacji mogą powstać Po wielu wyrobiska wypełnione wodą mogące być dogodnym miejscem dla ptaków wodnych i błotnych. Odslonięte, czasami wypełnione płytką wodą miejsca nieeksploatowane, są miejscami żerowania i odpoczynku ptaków siewkowych.
Hałas	Ze względu na położenie terenu nie przewiduje się, iż natężenie hałasu będzie wzrastać.
Zabytki i zasoby naturalne	brak

X. Ocena przydatności środowiska do realizacji funkcji społeczno-gospodarczych.

Tereny lasów ochronnych powinny zostać utrzymane w dotychczasowym użytkowaniu. Tereny poeksploatacyjne winny zostać zagospodarowane zgodnie z kierunkiem rekultywacji wskazanym w decyzjach Starosty.

XI. Ocena zgodności aktualnego użytkowania i zagospodarowania z uwarunkowaniami przyrodniczymi

W części terenu opracowania obowiązują ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego część działki nr 20/1 w obrębie Górna Grupa w Gminie Dragacz uchwała nr XXV/208/06 Rady Gminy Dragacz z dnia 26 kwietnia 2006 r., zajmuje 2 ha i wyznacza przeznaczenie terenu ZC (kolor zielony na rysunku nr 9), jako tereny zieleni cmentarnej wraz z niezbędnymi budynkami usługowymi oraz infrastrukturą techniczną.

Rysunek 9 Lokalizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w terenie opracowania

W terenie oznaczonym kolorem siwym na rysunku nr 9 obowiązuje uchwała nr VII/45/07 Rady Gminy Dragacz z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu obejmującego działkę nr 1/1 w obrębie Górna Grupa w gminie Dragacz. Teren przeznacza się w niej pod wysypisko odpadów komunalnych obojętnych lub innych niż niebezpieczne i obojętne, a po rekultywacji pod zalesienie, z dopuszczeniem tymczasowego sposobu użytkowania – pod kopalnię odkrywkową kruszywa naturalnego, pospolitego.

W terenie oznaczonym kolorem fioletowym na rysunku nr 9 obowiązuje Uchwała nr 103/XIII/2000 Rady Gminy w Dragaczu z dnia 26 kwietnia 2000 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego we wsi Grupa, część działki nr 6/1. Wskazano jako teren eksploatacji kruszywa oznaczony na rysunku planu symbolem PE, dla terenu ustala się funkcję podstawową – teren eksploatacji kruszywa, obowiązuje eksploatacja kruszywa tylko dla potrzeb lokalnych, ustala się czasowe wykorzystanie terenu dla celów eksploatacji, obowiązuje sukcesywne prowadzenie rekultywacji terenu poeksploatacyjnego oraz przywrócenie do właściwego stanu środowiska przyrodniczego, zgodnie z kierunkiem określonym w końcowej fazie eksploatacji (wstępnie ustalono kierunek leśny).

Biorąc pod uwagę lokalizację terenu opracowania w strefie ochrony pośredniej ujęcia wody oraz zakazów w niej występujących należy zrezygnować z lokalizacji cmentarza w terenie 6/1, jak również nie lokalizować składowiska odpadów w terenie działki 1/1.

Możliwa jest kontynuacja wydobywania kopalin jednakże zabronione jest wydobywanie kopalin spod wody i poniżej rzędnej 35 m n.p.m.

Teren opracowania położony jest w sąsiedztwie istniejącego cmentarza, co wpływa na ograniczenie zagospodarowania w sąsiedztwie terenu Dz.U. 1959 nr 52 poz. 315 Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze.

XII. Powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem

Teren opracowania położony w części i w całości w granicach form ochrony przyrody. Ponadto przez teren opracowania przebiega Korytarz Ekologiczny Północny. W celu ochrony ciągłości korytarzy ekologicznych winno się zachowywać elementy przyrody tj. zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, przywodne mogące pełnić funkcję wysp biocenotycznych. Zaleca się również pozostawienia terenów leśnych oraz terenów do nich przyległych, gdzie widoczna jest samoistna sukcesja lasu.

XIII. Wnioski

Teren objęty opracowaniem jest w znacznym stopniu przekształcony w wyniku działalności człowieka i wymaga w chwili obecnej jak również w przyszłości wymagać będzie rekultywacji. Przeważającą część terenu zajmują tereny wydobycia kruszywa naturalnego zarówno w trakcie eksploatacji jak i po. Dalsze kierunki zagospodarowania terenu opracowania są ściśle zależne od aktów prawa wyższego rzędu, które zostały uchwalone w związku z lokalizacją w Nadwiślańskim Parku Krajobrazowym, Wschodnim Obszarze Chronionego Krajobrazu Borów Tucholskich, Głównym Zbiorniku Wód Podziemnych Nr 129, strefie ochronnej gminnego ujęcia wód podziemnych na terenie wsi Górna Grupa gm. Dragacz. Obecnie obowiązujące we wskazanym terenie akty prawa miejscowego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego) w części nie są zgodnie z zakazami obowiązującymi w wyżej wymienionych obszarach. Ustawa Prawo ochrony środowiska nakłada na podejmującego eksploatację złoża lub prowadzącego eksploatację obowiązek sukcesywnego prowadzenia rekultywacji terenów poeksploatacyjnych oraz przywracania do właściwego stanu innych elementów przyrodniczych. Przy lokalizacji zagospodarowania należy również uwzględniać decyzje nakładające na wyeksploatowane złoża kierunek rekultywacji, który określa właściwe terenowo Starostwo Powiatowe, biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy prawa miejscowego, w tym akty prawne dotyczące ochrony poszczególnych form przyrodniczych a także uwarunkowania mające źródło w sposobach zagospodarowywania terenów leżących w obrębie obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Zgodnie z obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Dragacz teren opracowania położony jest w strefie przestrzennej I strefa wielofunkcyjna (centralna część gminy). W strefie tej zakłada się wykorzystanie kruszywa naturalnego piaszczystego lub piaszczysto – żwirowego eksploatowanego obecnie na dużą skalę, w rejonie Górnej Grupy i Mniszka oraz możliwość rozwoju i lokalizacji nowych miejsc eksploatacji.

Przy wprowadzaniu zmian w zagospodarowaniu należy uwzględniać uwarunkowania wynikające z położenia w granicach Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego oraz Wschodniego Obszaru Chronionego Krajobrazu Borów Tucholskich.

W Studium dopuszcza się eksploatację kopalin pospolitych na podstawie koncesji geologicznych. W Studium wskazano obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji w terenie opracowania są nimi tereny po zlikwidowanym wysypisku odpadów w Górnej Grupie – zadanie w planie województwa nr 50 (Decyzją z dnia 13 kwietnia 2017 roku Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego zamknął z urzędu ww składowiska).

b) po terenach eksploatacji kruszywa naturalnego

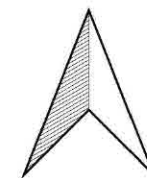
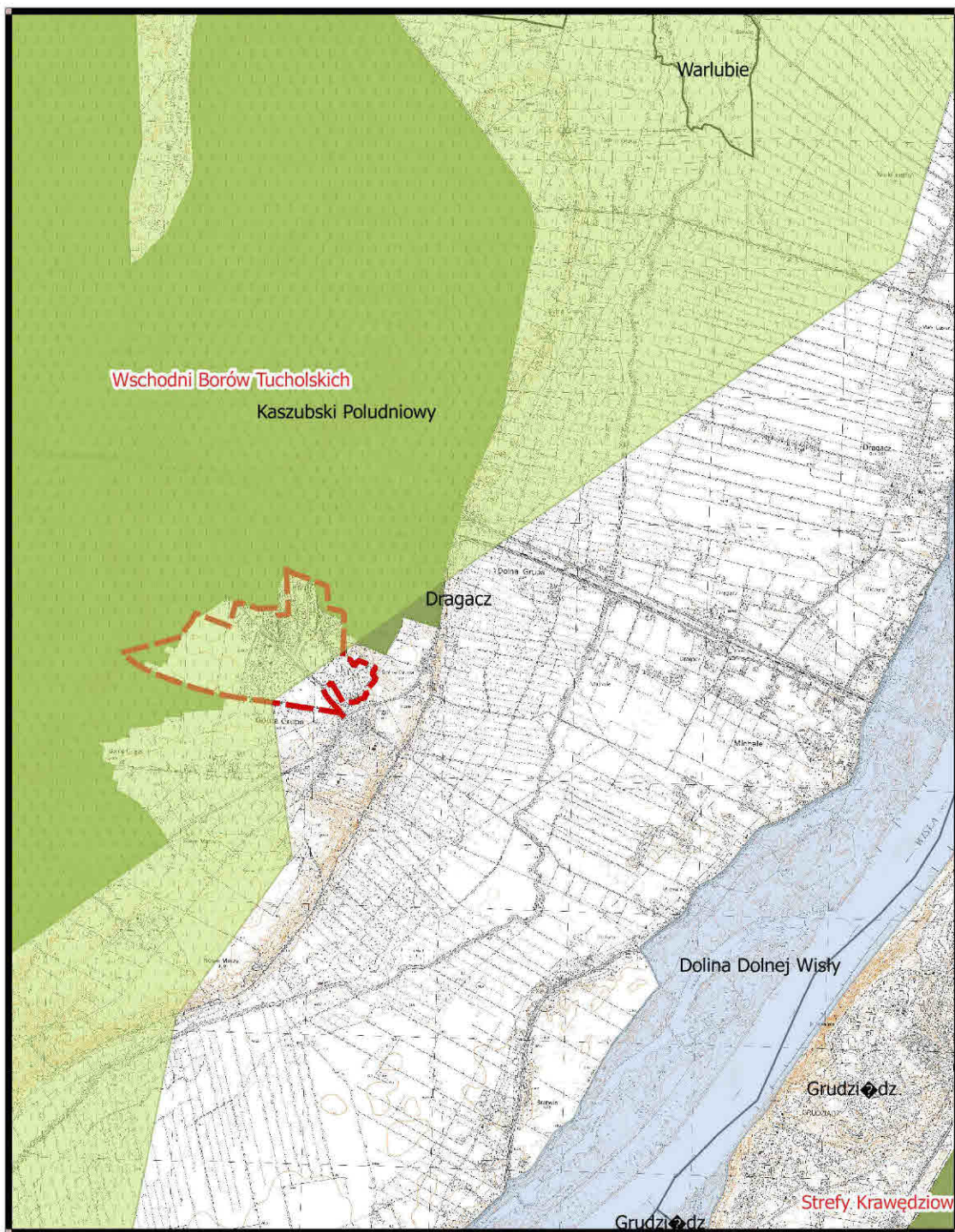
- obręb Grupa działka nr 138,6/1, 619, 9/1, 9/2,

- obręb Górna Grupa działki nr 22, 4, 6, 25, 23, 27/8, 1/2, 3, 7, 8/1.

NR DZIAŁKI /POW. DZIAŁKI	KIERUNEK REKULTYWACJI	DECYZJA
15,69 ha działki 3,7,8/1,4,5,6, w miejscowości Górna Grupa	Dz. 7/1 łącznie las 2,18 ha oraz dz.8/1 0,26 ha pozostała część rośliny miododajne oraz rośliny przeznaczone na pasze do bydła oraz roślin próchnicotwórczych	Decyzja z dnia 19.05.2014 Starosty Świeckiego
6/1 0,83 ha	Leśny	Zakończona decyzją Starosty świeckiego z dnia 20. 07. 2011 r.
9/1 i 9/2	Rolny kierunek rekultywacji	Decyzja z dnia 07.05.2014 Starosty Świeckiego
20/1, 21 i 20/4 24,41 ha	Rolno-leśny w tym na działce 20/4 co najmniej 0,05 ha lasu	Decyzja z dnia 31.08.2015 Starosty Świeckiego
23,25,27/8 o powierzchni ok. 11,0366 ha	leśny	Decyzja z dnia 29.01.2010 Starosty Świeckiego
3179/2 pow. 1,0233 ha	leśny	Decyzja z dnia 15.06.2015 Starosty Świeckiego

Tab. 1 Kierunki rekultywacji obszarów rekultywacji złóż.

Część terenu objętego planem stanowią lasy ochronne, które winny pozostać w ówczesnym użytkowaniu.

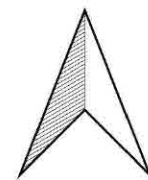
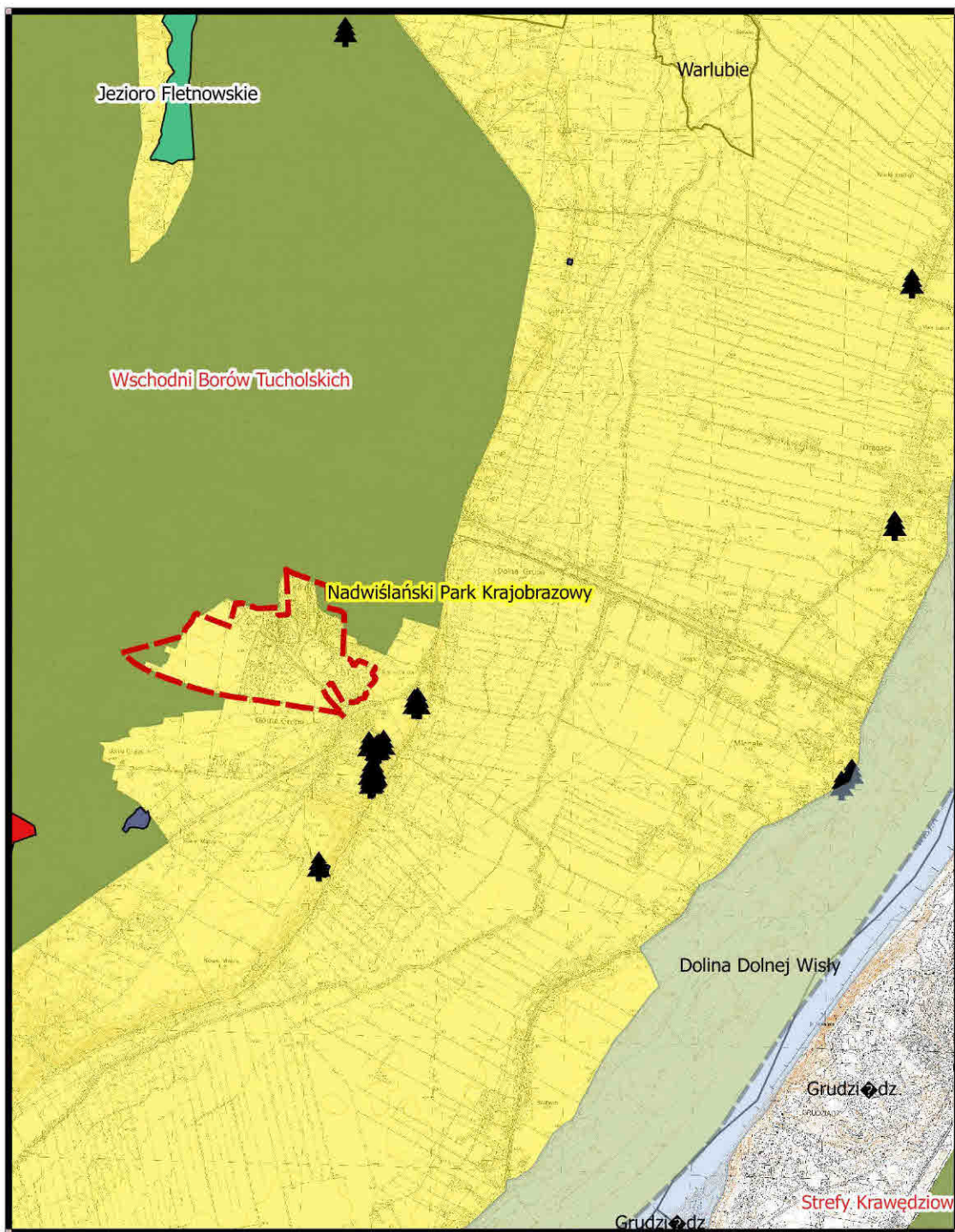
**Załącznik nr 1 do Opracowania
Ekofizjograficznego dla terenu położonego
w obrębie Górna Grupa i Grupa - I, gmina
Dragacz - Główne korytarze ekologiczne**

Legenda

- teren opracowania
- granica gmin
- Korytarz ekologiczny Północny
- Obszary Chronionego Krajobrazu
- Obszary Specjalnej Ochrony

500 0 500 1000 1500 2000 m

**Załącznik nr 2 do Opracowania
Ekofizjograficznego dla terenu położonego
w obrębie Górną Grupą i Grupa - I, gmina
Dragacz - Formy ochrony przyrody**

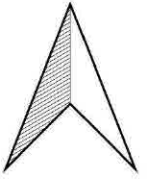
Legenda

- teren opracowania
- granica gmin
- pomnik przyrody
- pomnik przyrody
- użytki ekologiczne
- rezerваты przyrody
- Obszary Specjalnej Ochrony
- Obszary Chronionego Krajobrazu
- Parki Krajobrazowe

500 0 500 1000 1500 2000 m

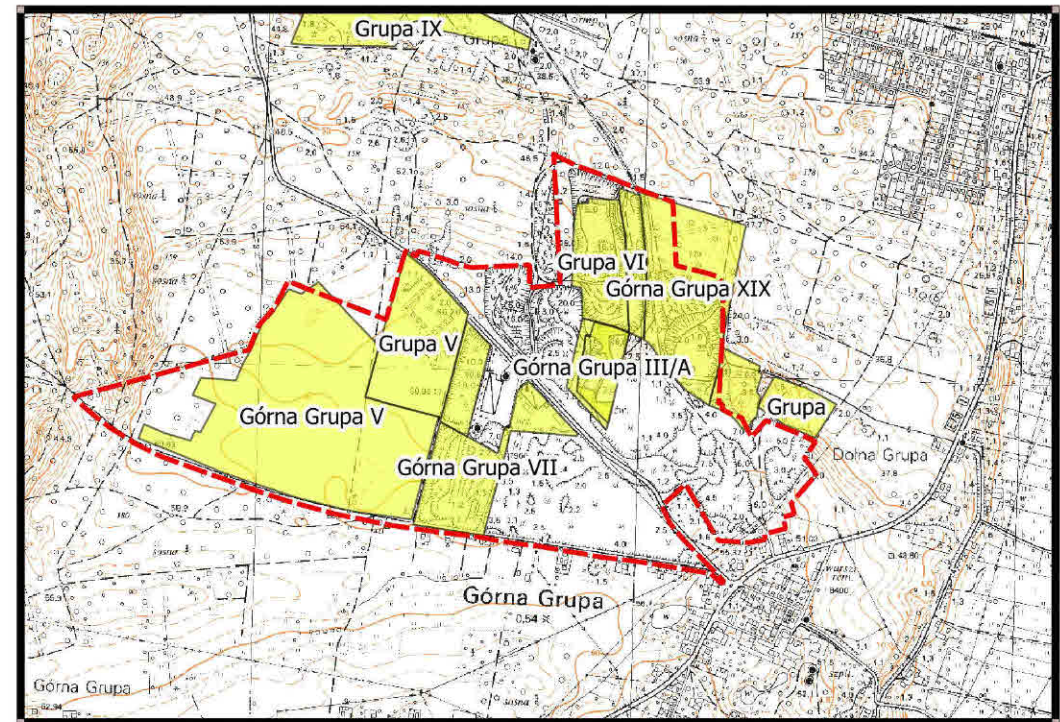
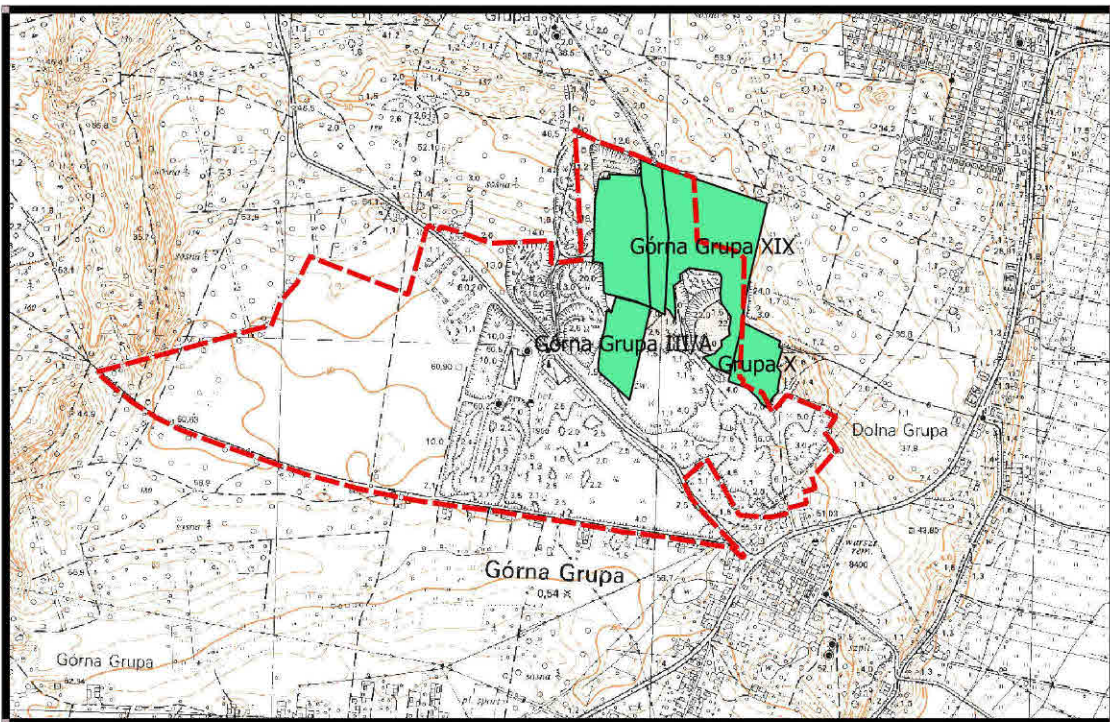
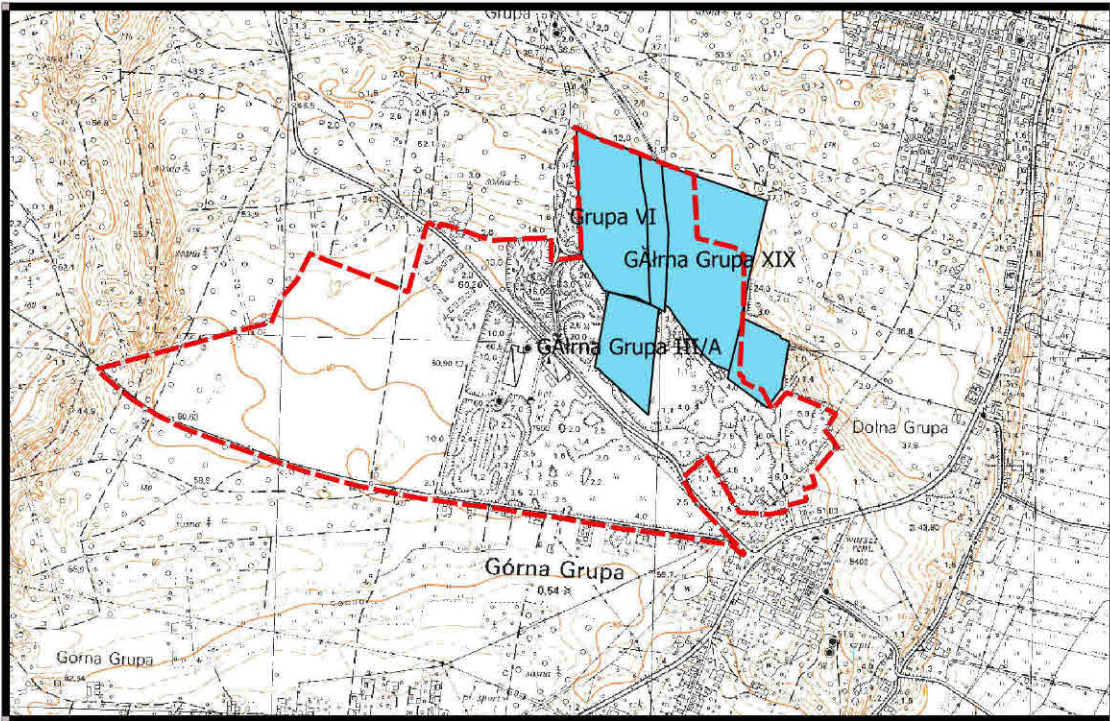

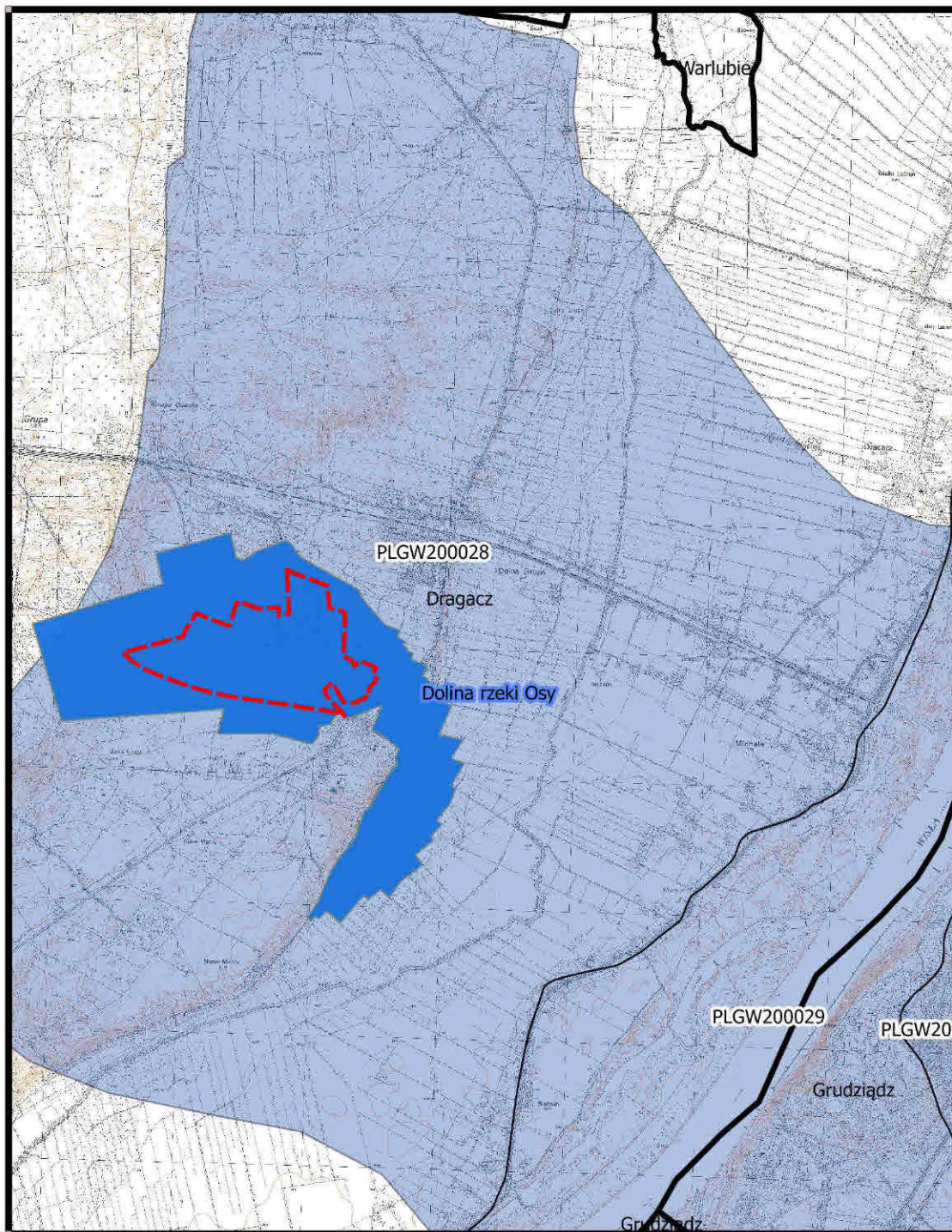
Załącznik nr 3 do Opracowania
Ekofizjograficznego dla terenu położonego
w obrębie Górna Grupa i Grupa - I, gmina
Dragacz - Kruszywa

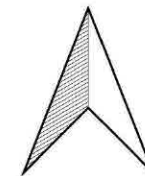
Legenda

- teren opracowania
- tereny górnicze
- obszary górnicze
- złoża

**Załącznik nr 4 do Opracowania
Ekofizjograficznego dla terenu położonego
w obrębie Górna Grupa i Grupa - I, gmina
Dragacz - Hydrologia**

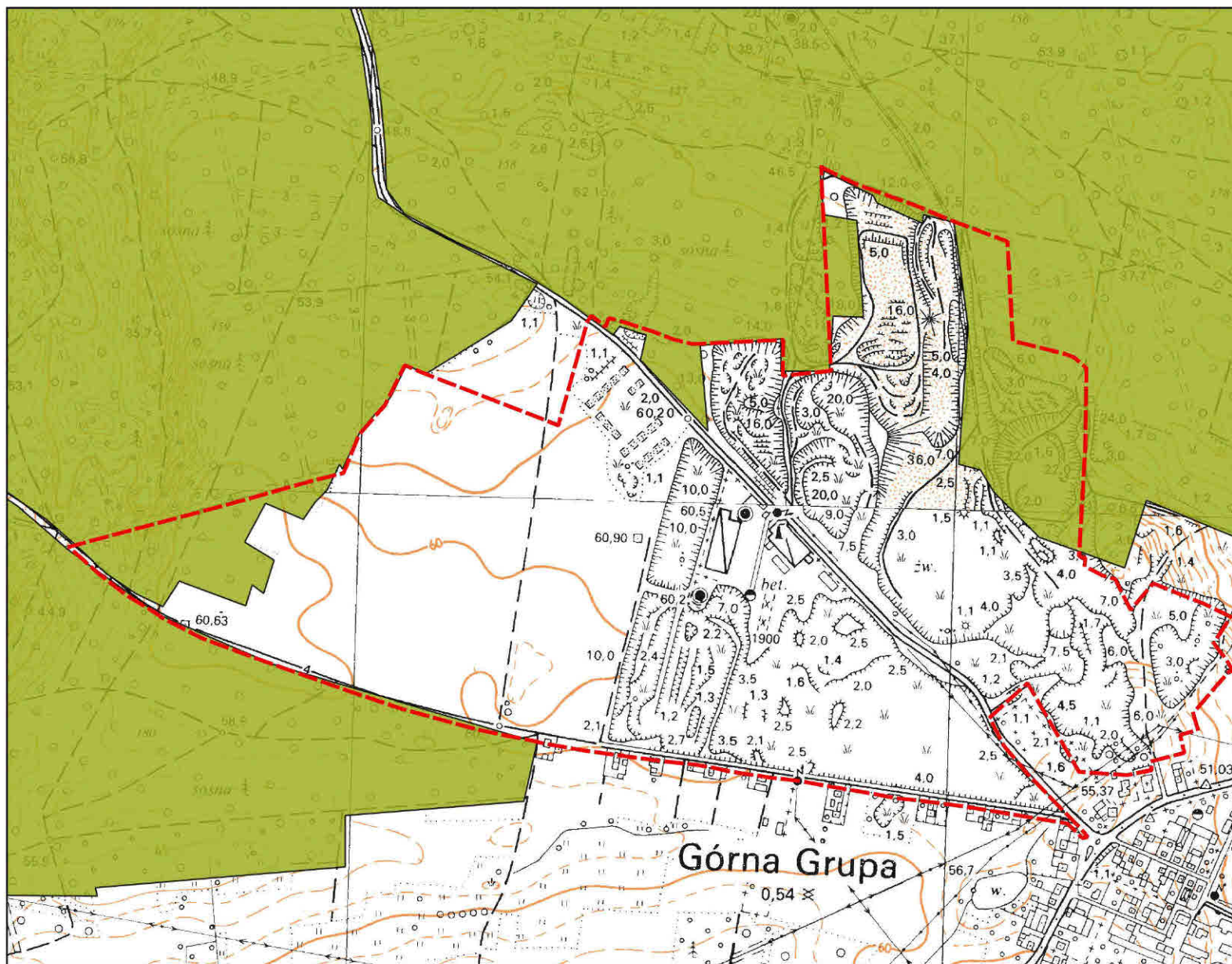

Legenda

- teren opracowania
- granice gmin
- Strefa ochrony pośredniej gminnego ujęcia wód
- Podział na jednolite części wód podziemnych
- Granica Głównego Zbiornika Wód Podziemnych

500 0 500 1000 1500 2000 m

Załącznik nr 5 do Opracowania
 Ekofizjograficznego dla terenu
 położonego w obrębie Górna
 Grupa i Grupa - I, gmina Dragacz

-
 Flora

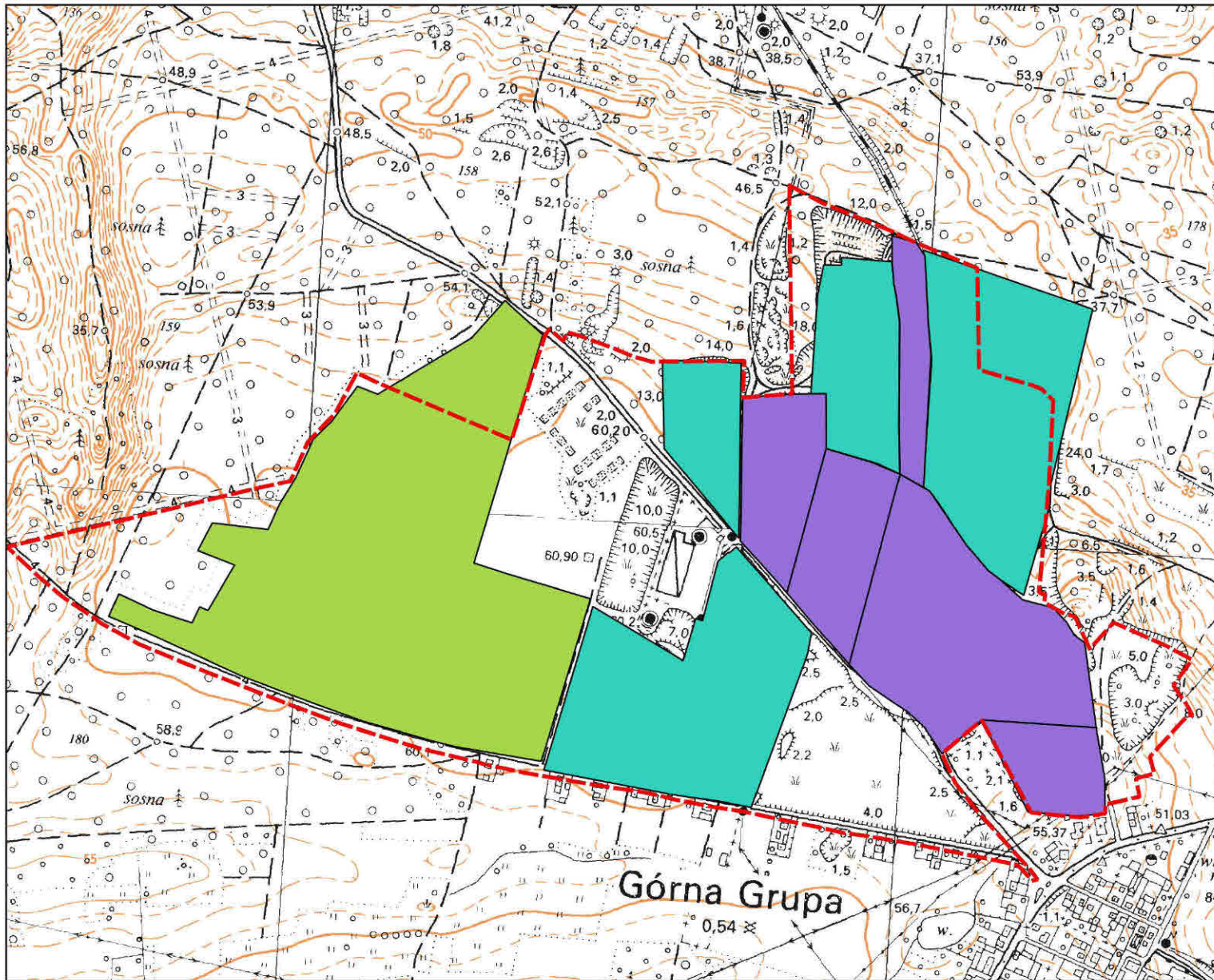
Legenda

- teren opracowania
- lasy Państwowe i Prywatne
 (źródło Bank Danych o Lasach)

100 0 100 200 300 400 m

Załącznik nr 6 do Opracowania
Ekofizjograficznego dla terenu
położonego w obrębie Górna
Grupa i Grupa - I, gmina Dragacz
- Kierunki rekultywacji

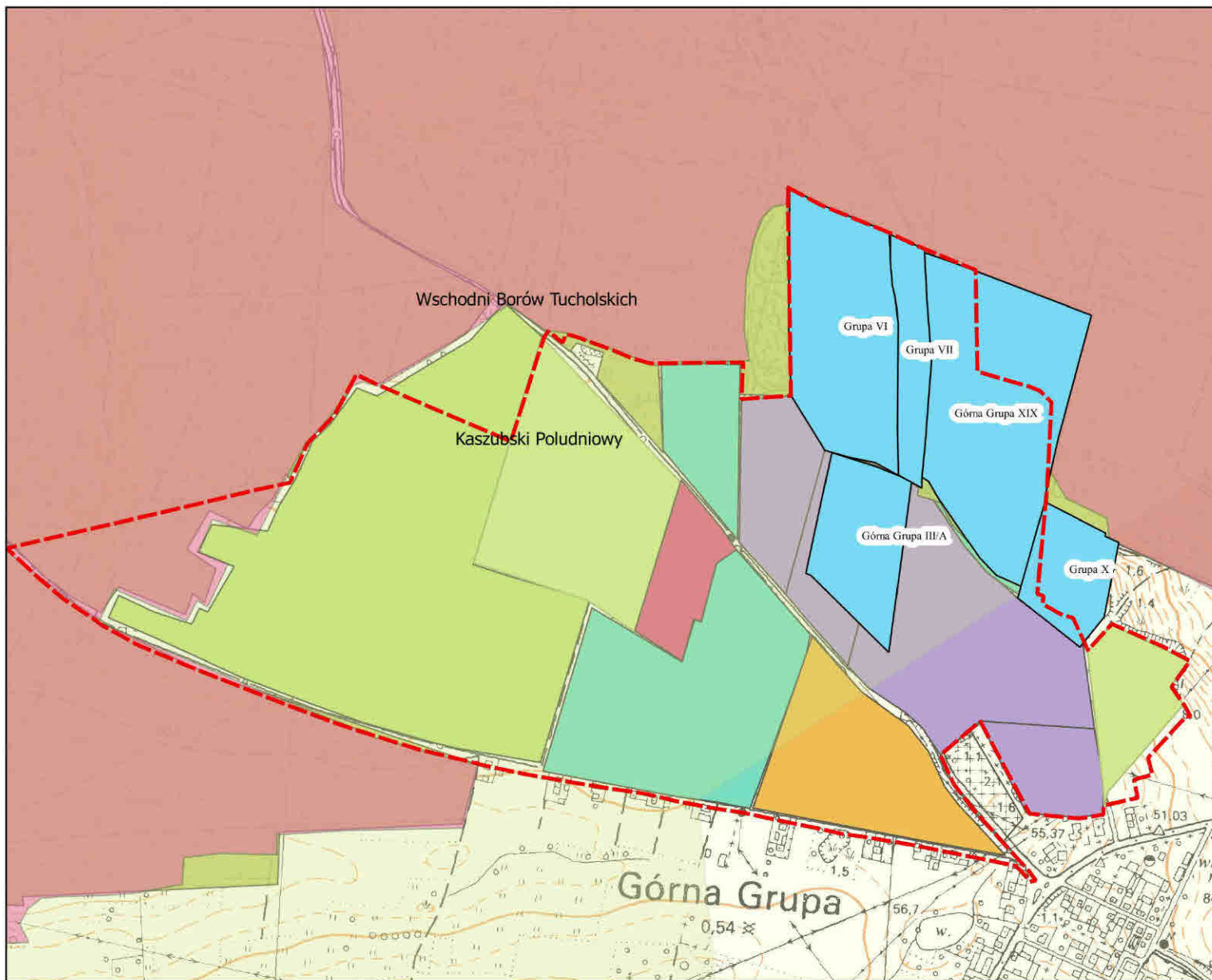
Legenda

- teren opracowania
- REKULTYWACJA
- LESNY
- ROLNICZY
- ROLNO-LESNA

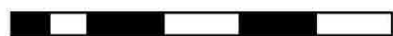
100 0 100 200 300 400 m

Załącznik nr 7 do Opracowania Ekofizjograficznego dla terenu położonego w obrębie Górna Grupa i Grupa - I, gmina Dragacz - Kierunki zagospodarowania

100 0 100 200 300 400 m

Legenda

teren opracowania

Ograniczenia w realizacji różnych form zagospodarowania wywołane przepisami odrębnymi

cmentarz- strefa sanitarna

Nadwiślański Park Krajobrazowy

Obszar Chronionego Krajobrazu

Główny Zbiornik Wód Podziemnych

strefa ochrony pośredniej ujęcia wody

lasy (źródło Bank Danych o Lasach)

korytarze ekologiczne

Istniejące zagospodarowanie

Funkcje terenu

Zakład produkcyjny

Usługi sportu

Kierunki rekultywacji terenów wydobywczych i składowiska odpadów

LEŚNY

ROLNICZY

ROLNO-LEŚNY

Tereny górnicze

Proponowane zagospodarowanie

Usługi nieuciążliwe

Usługi sportu

Zalesienie

Tereny górnicze